

Република Македонија

Министерство за транспорт и врски

Предлог на Закон
за поштенските услуги

ПОТПИС: _____

Министер
Миле Јанакиески

Скопје, 09.2010 година

1. Осврт по материјалот:

Со Предлог Законот за поштенските услуги се врши транспонирање на Директива 2008/6/ЕС на Европскиот парламент и Советот со која се врши измена на Директивата 97/67/ЕУ која се однесува на заедничките правила за развој на внатрешниот пазар на поштенските услуги на Заедницата и подобрување на квалитетот на поштенските услуги. Исто така, со новиот закон се врши допрецизирање на правната положба и надлежностите на Агенцијата за пошти, постигнување финансиска стабилност на Агенцијата, предвидување на одредби за начинот на определување на давател на универзална услуга кои создаваат услови на поттикнување конкуренција, олеснување на постапките за обезбедување на поштенските услуги по пат на нотификација, допрецизирање на постапката за вршење на надзорот, управните постапки кои ги води Агенцијата со цел обезбедување законитост, ефикасност и поголем степен на правна сигурност, направена е градација на прекршочните одредби и усогласување со Законот за прекршоци во поглед на воведување постапка за порамнување, како и предвидување на одредени одредби со кои се врши подобрување на имплементацијата и спроведување на законот.

2. Разгледани можни решенија (за-против аргументи):

3. Резултати од извршените консултации со ресорните министерства, другите органи на државната управа и организации: Предлог законот беше доставен на мислење до Министерство за правда, Секретаријат за законодавство, Министерство за економија, Министерство за финансии, Секретаријат за европски прашања, Комисија за заштита на конкуренција, АД Македонска пошта и Државна комисија за спречување на корупција.

4. Решение кое се препорачува (со образложение):

5. Фискални импликации на материјалите што се предлагаат: Не

6. Очекувани влијанија:

7. Усогласеност со европското законодавство (кои директиви на ЕУ се транспонираат во нашето законодавство): Нема

8. Оценка на Секретаријатот за законодавство по материјалот: Да

9. Клучни елементи за информирање на јавноста:

I. Оцена на состојбите во областа што треба да се уреди со законот и причини за донесување на законот

Определбата за гарантирање на слободата на пазарот и претприемништвото и заштитата на еднаквата правна положба на сите субјекти на пазарот како темелни вредности утврдени со Уставот на Република Македонија нужно ја наметна потребата од уредување на овие односи со посебен закон.

Согласно определбите на Република Македонија за интегрирање во Еврпската Унија и обврските за Спогодбата за стабилизација и асоцијација, Владата на Република Македонија и Министерството за транспорт и врски во областа на поштенските услуги континуирано преземаат активности за прилагодување и прифаќање на легислативата и стандардите на ЕУ и нивно имплементирање во национална регулативна рамка за забрзување на процесот на либерализација на поштенските услуги. Законот за поштенски услуги од 2002 година кој содржи решенија од Директивата од 1997, ги воспостави основите за градење на конкуренција и либерализација на пазарот на поштенските услуги, така што со тој закон се отпочна со приближувањето на законодавството на Република Македонија со *acquis* во областа на поштенските услуги.

Заради понатамошно отворање на пазарот на поштенските услуги како и заради усогласување со Директивата 2002/39/ЕС со која се изменува Директивата 97/67/ЕУ, во 2008 година се донесе нов Закон за поштенските услуги со кој се регулира обезбедувањето на поштенските услуги во внатрешниот и меѓународниот поштенски сообраќај, се уредуваат односите помеѓу корисниците на поштенските услуги и давателите на поштенските услуги, како и помеѓу давателите на поштенските услуги и другите прашања во врска со обезбедувањето на поштенските услуги.

Овој закон содржи одредени решенија кои создаваат потешкотии при читањето и имплементацијата, особено заради нерегулирање на одредени процедурални правила, неусогласеност со други закони во Република Македонија.

Европскиот Парламент и Советот на Европската Унија на 20 февруари 2008 година усвоија нова Директива со која се вршат измени и дополнувања на Директивата од 15 декември 1997 година, а со која утврдуваат одредби за постепена и контролирана либерализација на пазарот и зајакнување на условите за обезбедување на универзалната услуга имајќи ги предвид потребите на корисниците.

Заради потребата од понатамошно усогласување со правото на Евроспката Унија од областа на поштенските услуги, како и заради утврдените недоречености и проблеми при имплементација на Закон за поштенските услуги од 2008 година се пристапи кон изготвување на нов закон за поштенските услуги.

II. Цели, начела и основни решенија

Основна цел на Предлог – законот е понатамошно хармонизирање на законодавството за поштенските услуги во Република Македонија со соодветното законодавство на ЕУ, како и отстранување на утврдените недоречености на постојниот закон, а создавање услови за поквалитетно обезбедување на поштенските услуги имајќи ги во предвид интересите на корисниците.

Притоа, со Предлог-законот се врши транспонирање на Директива 2008/6/ЕС на Европскиот парламент и Советот со која се врши измена на Директивата 97/67/ЕУ која се однесува на заедничките правила за развој на внатрешниот пазар на поштенските услуги на Заедницата и подобрување на квалитетот на поштенските услуги. Исто така, со новиот закон се врши допрецизирање на правната положба и надлежностите на Агенцијата за пошти, постигнување финансиска стабилност на Агенцијата, предвидување на одредби за начинот на определување на давател на универзална услуга кои создаваат услови на поттикнување конкуренција, олеснување на постапките за обезбедување на поштенските услуги по пат на нотификација, допрецизирање на постапката за вршење на надзорот, управните постапки кои ги води Агенцијата со цел обезбедување законитост, ефикасност и поголем степен на правна сигурност, направена е градација на прекршочните одредби и усогласување со Законот за прекршоци во поглед на воведување постапка за порамнување, како и предвидување на одредени одредби со кои се врши подобрување на имплементацијата и спроведување на законот.

Во преодните и завршните одредби на Предлог - законот е предвидено и дека Акционерско друштво за поштенски сообраќај Македонска Пошта во државна сопственост по влегувањето во сила на овој закон, ќе продолжи да ја обезбедува

универзалната услуга врз основа на индивидуална дозвола бр. 02-104/3 од 24.12.2008 издадена врз основа на Законот за поштенски услуги (Службен весник на РМ бр.9/08), вклучително и резервираната услуга која законот ја ограничува со траење до 31.12.2013 година. Временскиот период до 31.12.2013 година сметаме дека е потребно време за модернизација и реструктурирање на оваа Акционерско Друштво во интерес на подобрување на квалитетот на обезбедување на универзалната услуга, од кој краен бенефит ќе го имаат корисниците.

III. Оцена на финансиските последици од Предлог-законот врз буџетот на Република Македонија

Предлог-законот нема финансиски последици врз Буџетот на Република Македонија и врз други финансиски средства.

IV. Проценка на финансиските средства потребни за спроведување на законот, начин на нивно обезбедување, податоци за тоа дали спроведувањето на законот повлекува материјални обврски за одделни субјекти

За спроведување на Законот што се предлага не се потребни дополнителни финансиски средства од Буџетот на Република Македонија.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ПОШТЕНСКИТЕ УСЛУГИ

Скопје, септември 2010 година

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ПОШТЕНСКИТЕ УСЛУГИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Предмет на Законот

Со овој закон се уредуваат условите, начинот и постапките за обезбедувањето на поштенските услуги во внатрешниот и меѓународниот поштенски сообраќај, правата и обврските на давателите и корисниците на поштенските услуги, се утврдува правната положба, надлежностите, организацијата и работењето на Агенцијата за пошти и се уредуваат други прашања во врска со поштенската дејност.

Член 2

Примена и цели на законот

(1) Одредбите на овој закон се применуваат на сите даватели на поштенски услуги во внатрешниот и меѓународниот поштенски сообраќај.

(2) На постапките што се утврдени со овој закон се применуваат одредбите од Законот за општата управна постапка, доколку со овој закон не е поинаку уредено.

(3) Целите на овој закон се:

- обезбедување на поштенски услуги
- обезбедување на универзална услуга на територија на Република Македонија,
- утврдување начин на финансирање на универзална услуга за нејзино постојано обезбедување,
- утврдување стандарди за квалитет за обезбедување на универзална услуга и утврдување систем за примена на овие стандарди,
- заштита на интересите на корисниците на поштенските услуги,
- овозможување конкуренција во областа на поштенските услуги според објективни, транспарентни и недискриминаторски услови, на постепен и контролиран начин со цел да се обезбеди обезбедувањето на универзалната услуга,
- развој на поштенската инфраструктура на целата територија на Република Македонија за поквалитетно обезбедување на поштенските услуги,
- формирање на цените за поштенските услуги на објективни, транспарентни и недискриминаторни принципи и
- функционирање на поштенските услуги во интерес на Република Македонија.

Член 3

Јавен интерес

Обезбедувањето на универзалната услуга и издавањето на поштенските марки и поштенските вредносници, како и изградбата, одржувањето, развојот и

работата на поштенската мрежа и придружната инфраструктура се работи од јавен интерес.

Член 4 Дефиниции

Одделни поими употребени во овој закон го имаат следново значење:

- поштенска пратка е пратка адресирана со полна адреса која треба да се пренесе од страна на давател на поштенски услуги. Во поштенски пратки спаѓаат пратки за кореспонденција, пратки за слепи лица, директна пошта, книги, каталози, весници, периодични списанија и пакети кои содржат стока со или без означена вредност;
- пратка за кореспонденција е комуникација во писмена форма на било каква физичка подлога која треба да се пренесе и достави на адресата означена од испраќачот на самата пратка или на нејзината обвивка. Книги, каталози, весници, периодични списанија и пакети не се сметаат за пратки за кореспонденција;
- директна пошта е комуникација која се состои само од рекламен, маркетиншки или пропаганден материјал со идентична порака која се испраќа на поголем број лица и треба да се достави на адресата што ја означил испраќачот на самата пратка или врз нејзината обвивка. Сметките, фактурите и финансиските извештаи не се сметаат за директна пошта. Комуникација која содржи комбинација од рекламен материјал и други пратки во иста обвивка не се смета како директна пошта;
- пакет е поштенска пратка со определена големина и тежина која содржи стока со или без означена вредност;
- препорачана пратка е услуга со која паушално се гарантира против ризици од губење, ограбување или оштетување на пратката, која на испраќачот на негово барање му обезбедува доказ за достава на поштенската пратка на примачот;
- пратка со означена вредност е услуга со која се осигурува поштенската пратка до вредноста која ја означил испраќачот во случај на губење, ограбување или оштетување на пратката;
- поштенски услуги се услуги кои вклучуваат прием, пренос, сортирање и дистрибуција на поштенски пратки во внатрешен и меѓународен поштенски сообраќај;
- универзална услуга е пакет од определени поштенски услуги кои постојано се обезбедуваат на целата територија на Република Македонија, со определен квалитет и по пристапни цени за корисниците на услугата;
- пристап до поштенска мрежа е достапност до капацитети, средства, простории и/или услуги на кој било давател на поштенски услуги под определени услови, заради обезбедување на поштенски услуги;
- резервирани поштенски услуги се прием, сортирање, пренос и дистрибуција на пратки за кореспонденција со тежина до 50 грама, во внатрешниот поштенски сообраќај кои давателите на поштенски услуги се должни да ја обезбедуваат исклучиво по цена најмалку два и пол пати повисока од цената за пратки за кореспонденција од стандардна категорија во прва тежинска стапка пропишани со подзаконски акт од Агенцијата за пошти. Во резервирана услуга спаѓа услугата на директната пошта, во рамките на истите

ограничувања за тежина и цена.

- независно регулаторно тело е Агенција за пошти која врши функции на регулирање на пазарот на поштенските услуги;
- давател на поштенски услуги е домашно или странско правно или физичко лице кое обезбедува поштенски услуги согласно овој закон;
- давател на универзална услуга е давател на поштенски услуги кој обезбедува универзална услуга на територијата на Република Македонија во согласност со овој закон;
- индивидуална дозвола е акт кој го издава Агенцијата за пошти на давател на поштенски услуги со кој се утврдуваат права и обврски за обезбедување на универзалната услуга, дополнета со правата и обврските од општото овластување;
- општо овластување е акт со кој Агенцијата на давател на поштенски услуги му дава право за обезбедување на поштенски услуги согласно поднесената нотификација;
- поштенска мрежа е систем на организација и средства кои се употребуваат од давателот на универзалната услуга за:
 - прием на поштенски пратки од давателот на универзалната услуга од точките за пристап на целата територија;
 - ракување и пренесување на поштенски пратки од точките за пристап до дистрибутивниот центар; и
 - дистрибуција до адресата назначена на пратката.
- точки за пристап се сите видови на физички објекти на давателот на универзална услуга, вклучувајќи ги и поштенските сандачиња поставени на јавни места или во просториите на давателот на универзалната услуга, каде што поштенските пратки можат да бидат предадени од корисниците;
- корисник на поштенски услуги е правно и физичко лице кое како испраќач или примач користи поштенски услуги;
- испраќач е правно или физичко лице кое испраќа поштенски пратки;
- примач е правно или физичко лице до кое се адресирани поштенските пратки;
- прием на поштенски пратки е постапка на превземање на поштенски пратки од давател на поштенски услуги;
- дистрибуција е процес кој се состои од сортирање во дистрибутивниот центар до достава на поштенски пратки на примачот;
- терминални трошоци се надоместоци за давателот на универзалната услуга за дистрибуција на дојдовни поштенски пратки во меѓународен поштенски сообраќај кои потекнуваат од други земји.
- инспектор за поштенски сообраќај е лице вработено во Агенцијата за пошти со посебни овластувања и одговорности утврдени со овој и друг закон кое врши надзор.
- субјект на надзор е правно или физичко лице кое врши поштенски услуги над кое се врши надзор.

II. НАДЛЕЖНОСТ ВО ОБЛАСТА НА ПОШТЕНСКИ УСЛУГИ

Член 5

Надлежни органи

За вршење на работите од областа на поштенските услуги утврдени со овој закон, надлежни се:

- Органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на поштенските услуги (во натамошниот текст: органот на државната управа) и
- Агенцијата за пошти (во натамошниот текст: Агенцијата).

Член 6

Надлежности на органот на државната управа

Органот на државната управа:

- ја реализира политиката на Владата на Република Македонија во областа на поштенската дејност;
- ја изготвува законската регулатива од областа на поштенската дејност во соработка со Агенцијата;
- ја подготвува Стратегијата за развој на поштенските услуги и ја доставува на усвојување на Собранието на Република Македонија;
- го промовира развојот на конкуренцијата и либерализацијата во областа на поштенскиот пазар;
- ги координира и усогласува работите од областа на поштенските услуги;
- ги спроведува уредбите со законска сила за вршење на дејноста од областа на поштенските услуги во услови на воена и вонредна состојба;
- соработува со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на одбраната и органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на внатрешни работи во врска со прашања од областа на поштенските услуги што се однесуваат на одбраната и безбедноста;
- ја претставува Република Македонија во меѓународните организации во областа на поштенските услуги и поштенскиот сообраќај, преговара и потпишува билатерални и меѓународни спогодби во областа на поштенските услуги и поштенскиот сообраќај во име на Владата на Република Македонија; и
- врши и други работи утврдени со овој закон.

Член 7

Независно регулаторно тело

(1) Независно регулаторно тело во областа на поштенските услуги е Агенцијата.

(2) Собранието на Република Македонија е основач на Агенцијата. Имотот и средствата за работа на Агенцијата се сопственост на Република Македонија, а ги користи и со нив управува Агенцијата.

(3) Агенцијата се основа како самостојно и непрофитно правно лице, кое врши јавни овластувања утврдени со овој закон.

(4) Агенцијата во својата работа и при донесување на одлуки во рамките на

своите овластувања е независна од друг државен орган или друго јавно правно лице или трговско друштво што врши дејност од областа на поштенските услуги и е непристрасна кон нив.

(5) Работата на Агенцијата е јавна.

(6) Агенцијата стекнува статус на правно лице со запишување во Централниот регистар на Република Македонија.

(7) Седиштето на Агенцијата е во Скопје.

(8) Со цел за извршување на определени активности во рамките на своите надлежности, Агенцијата може да ангажира други домашни и странски правни и физички лица имајќи го предвид конфликтот на интереси.

Член 8

Делокруг на работа на Агенцијата

(1) Агенцијата извршува работи утврдени со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, како и врз основа на Стратегијата за развој на поштенските услуги во Република Македонија, како и меѓународните договори од областа на поштенските услуги што ги склучила или на кои им пристапила Република Македонија.

(2) Агенцијата обезбедува почитување на обврските кои произлегуваат од Директивите на Европската унија и Актите на Светскиот поштенски сојуз.

(3) Агенцијата при извршување на работите од својот делокруг обезбедува:

- постојано, редовно и непречено обезбедување на универзална услуга,
- овозможување еднаков пристап до универзалната услуга за корисниците во однос на избор, цена и квалитет,
- поттикнување пристап до поштенската мрежа,
- промовирање и заштита на конкуренција во областа на поштенските услуги, и
- отворање на пазарот со цел за создавање единствен пазар на поштенски услуги.

Член 9

Надлежности на Агенцијата

За остварување на работите од членот 8 на овој закон, Агенцијата е надлежна да:

- донесува и спроведува подзаконски акти врз основа на овој закон;
- го осигура обезбедувањето на универзална услуга,
- обезбедува услови за пристап на корисниците до универзалната услуга,
- спроведува постапка за определување на давател на универзална услуга,
- донесува одлука за определување на давател на универзална услуга,
- издава општо овластување за обезбедување на поштенски услуги по поднесена нотификација,
- овозможи и обезеди услови за подеднаков пристап до поштенската мрежа,
- го следи обезбедувањето на универзалната услуга,
- формира компензациски фонд и да управува со средствата од компензацискиот фонд,

- ги одобрува и врши контрола на трошоците за обезбедување на универзална услуга,
- го следи работењето на давателите на поштенските услуги во согласност со овој закон и прописите донесени врз основа на него,
- го следи развојот на пазарот на поштенските услуги и ја промовира конкуренцијата на пазарот на поштенски услуги
- врши надзор и контрола на работењето на давателите на поштенските услуги и презема мерки согласно закон против давателите на поштенските услуги кои не ги спроведуваат одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон,
- води управни постапки и донесува одлуки во управна постапка согласно одредбите од овој и Законот од општо управна постапка,
- води постапки за решавање на спор меѓу давателите на поштенски услуги и нивните корисници, меѓу давател на универзална услуга и другите даватели на поштенски услуги,
- бара податоци и информации од давателите на поштенски услуги.
- воспоставува, одржува и ажурира електронска база на податоци,
- дава мислење и учествува при подготвувањето на закони, прописи и други акти што се однесуваат на поштенските услуги како и при склучувањето, односно пристапувањето на Република Македонија кон меѓународни договори од областа на поштенските услуги и да го обезбедува нивното спроведување,
- соработува со други државни органи и институции,
- ја врши својата работа транспарентно и на недискриминаторски начин, овозможувајќи им на заинтересираните страни да дадат забелешки и коментари во врска со иницијативите, мерките и одлуките на Агенцијата,
- обезбеди информации за корисниците и давателите на поштенски услуги и меѓународните организации и тела,
- спроведува примена на националните и меѓународните стандарди и технички прописи во областа на поштенските услуги, и
- учествува во работата на меѓународни организации и здруженија на национални регулаторни тела во областа на поштенските услуги, и
- врши и други работи во согласност со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

Член 10

Статут на Агенцијата

(1) Работењето на Агенцијата поблиску се уредува со Статутот на Агенцијата.

(2) Статутот на Агенцијата особено содржи одредби за:

- заштитен знак и седиште на Агенцијата,
- изработка и употреба на печати на Агенцијата,
- застапување на Агенцијата,
- постапка за именување и разрешување на директор на Агенцијата,
- постапка за донесување на подзаконски акти и општи акти на Агенцијата,
- постапка за вработување во Агенцијата,
- постапка за наградување и казнување на вработените во Агенцијата,

- постапка за стручно оспособување и усовршување на вработените во Агенцијата,
- обврската за вработените во однос на чување на доверливост на податоците и
- Други одредби од значење за работењето на Агенцијата.

(3) Статутот на Агенцијата е јавно достапен и се објавува на веб страницата на Агенцијата.

Член 11 Влијание на јавноста

(1) Државните органи и Агенцијата имаат обврска при одредувањето на мерките кои се однесуваат на пазарот за поштенските услуги и пред донесување на одлуки од општа примена кои значително влијаат врз пазарот, како и при донесување на прописите да го земат во предвид и мислењето на заинтересираните страни.

(2) Агенцијата ги објавува предлозите на прописите и ги повикува сите заинтересирани страни да дадат свои предлози сугестии во период кој не смее да биде пократок од 15 дена од денот на објавувањето на предлозите на прописите.

(3) Агенцијата може да одржи јавна расправа за предложениот пропис, на која можат да бидат поканети претставници на сите заинтересирани страни за да ги презентираат своите гледишта и ставови за предложениот предмет на расправа.

(4) По истекот на рокот од ставот (2) на овој член, а пред донесувањето на прописот, Агенцијата има обврска јавно да ги објави доставените мислења и коментари, при што доверливите информации и податоци не се објавуваат.

Член 12 Одговорност за работата на Агенцијата

(1) Агенцијата за својата работа одговара пред Собранието на Република Македонија.

(2) Агенцијата за својата работа е должна до Собранието на Република Македонија да достави Годишен извештај за работа за претходната година и Годишна програма за работа за наредната година.

(3) Годишниот извештај за работа за претходната година се доставува до Собранието на Република Македонија до 31 март во тековната година и истиот особено содржи:

- извештај за извршени активности на Агенцијата во претходната година;
- извештај за состојбата на пазарот на поштенските услуги во Република Македонија во претходната година;
- извештај за состојбата на средствата во компензациски фонд за универзална услуга по неговото формирање;
- извештај за извршување на финансискиот план на Агенцијата за претходната година и финансиски извештај за претходната година (годишна сметка); и
- Ревизорски извештај изработен од надворешен и независен ревизор.

(4) Годишната програма за работа на Агенцијата за наредната година се

доставува до Собранието на Република Македонија до 30 ноември во тековната година, а Собранието на Република Македонија ја усвојува најдоцна до 31 декември истата година. Годишната програма за работа содржи:

- програма за работа за наредната година,
- финансиски план за наредната година, и
- одлука за вредноста на поенот од член 28, став (6) од овој закон.

(5) Годишниот извештај и Годишната програма за работа на Агенцијата од ставовите (3) и (4) на овој член јавно се достапни и истите се објавуваат на веб страницата на Агенцијата.

Член 13

Органи на Агенцијата

Органи на Агенцијата се комисија и директор.

Член 14

Комисија

(1) Комисијата се состои од пет члена кои ги именува и разрешува Собранието на Република Македонија на предлог на Комисијата за прашања за изборите и именувањата на Собранието на Република Македонија;

(2) Комисијата од редот на своите членови избира и разрешува претседател и заменик на претседателот на Комисијата на начин и постапка утврдени во Деловникот за работа на Комисијата.

(3) За членови на Комисијата може да бидат именувани лица кои се државјани на Република Македонија и имаат завршено високо образование од областа на технички науки, поштенскиот сообраќај, правото или економијата, со работно искуство над пет години и со посебни знаења од областа на поштенски сообраќај.

(4) Членовите на Комисијата се именуваат со мандат од пет години.

(5) Членовите на Комисијата не можат да бидат именувани повеќе од два последователни мандати.

(6) Членовите на Комисијата се именуваат не подоцна од 30 дена пред истекот на мандатот на нивните претходници. Претседателот е должен да ја извести Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието на Република Македонија за истекот на мандатот на членовите на Комисијата не подоцна од 60 дена пред истекот на истиот.

(7) Ако постапката за именување не е завршена пред истекот на мандатот на Комисијата, членовите на Комисијата чии мандати се истечени, ќе продолжат да ја вршат својата функција, но не подолго од шест месеци.

(8) Во текот на времетраењето на својот мандат, членовите на Комисијата не можат да бидат пратеници во Собранието на Република Македонија, членови на Владата на Република Македонија, лица кои извршуваат должности во органите и телата на политички партии, членови на управни и надзорни органи на јавни претпријатија, како и членови на друг вид асоцијација на прави и физички лица кои би можеле да доведат до конфликт на интересите.

(9) Член на Комисијата, неговиот/нејзиниот брачен другар или невенчан партнер, како и блиски роднини во права линија до второ колено, не можат да имаат удели или акции, директно или индиректно во правни лица што извршуваат активности што директно спаѓаат под надлежност на Агенцијата.

(10) Ако член на Комисијата има директен или индиректен приватен интерес во врска со донесувањето на одлуки од надлежност на Комисијата, членот е должен за тоа да ја извести Комисијата. Комисијата одлучува за постоењето на таквиот интерес и учеството на тој член во одлучувањето по тоа прашања.

Член 15

Начин на работа и одлучување на Комисијата

- (1) Комисијата се состанува најмалку четири пати годишно.
- (2) Одлуките на Комисијата се донесуваат со мнозинство гласови од вкупниот број членови на Комисијата.
- (3) Претседателот на Комисијата ги свикува состаноците на Комисијата по писмен предлог на Директорот на Агенцијата или по писмен предлог на тројца членови на Комисијата. Претседателот на Комисијата претседава на состаноците на Комисијата и ја претставува Комисијата, а во случај на негово отсуство или спереченост обврските ги извршува заменикот на претседателот на Комисијата.
- (4) За членови на Комисијата можат да бидат именувани лица вработени во други правни лица, но не и во други правни лица кои можат да бидат во конфликт на интересите, согласно со овој закон.
- (5) Членовите на Комисијата имаат право на:
 - надоместок за присуство на седница во висина до две просечни месечни плати во Република Македонија според податоци објавени од Државниот Завод за статистика согласно со Статутот на Агенцијата и
 - надоместок за патни трошоци за оние членови на Комисијата кои живеат надвор од Скопје кога присуствуваат на состаноците на Комисијата и надоместок за патни трошоци, сместувања и дневници за службено патување согласно закон.
- (6) Средствата за надоместок за присуство на седница и на другите трошоци од став (5) алинеа 2 на овој член на членовите на Комисијата се обезбедуваат од средствата на Агенцијата утврдени со годишниот финансиски план.
- (7) Одлуките кои ги донесува Комисијата се објавуваат на веб страната на Агенцијата во рок од седум дена од денот на одржувањето на состанокот.
- (8) Работата на Комисијата и начинот на донесување на одлуки поблиску се уредува со деловник за работа на Комисијата.

Член 16

Надлежности на Комисијата

Комисијата е надлежна да:

- донесува статут по претходно добиена согласност од Собранието на Република Македонија;
- донесува подзаконски и други акти за спроведување на овој закон;
- донесува општи акти за работењето на Агенцијата, утврдени во Статутот на Агенцијата, а по предлог на директорот на Агенцијата;
- донесува деловник за својата работа во согласност со овој закон и Статутот на Агенцијата;
- донесува одлука за вредноста на поенот;
- го одобрува Годишниот извештај за работа за претходната година на

Агенцијата и Годишната програма за работа за наредната година на Агенцијата;

- го именува и разрешува директорот на Агенцијата во согласност со овој закон и по постапка утврдена во Статутот на Агенцијата;
- го следи спроведувањето на годишната програма за работа на Агенцијата преку кварталните извештаи доставени од директорот на Агенцијата;
- соработува со други државни органи и институции, органи на единиците на локалната самоуправа и со невладини организации и здруженија на граѓани во Република Македонија;
- дава мислења, препораки и предлози до Собранието на Република Македонија и други државни органи и институции од областа на поштенски сообраќај; и
- врши и други работи утврдени со овој закон и Статутот на Агенцијата.

Член 17

Разрешување на член на Комисијата

(1) Собранието на Република Македонија, по предлог на Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието на Република Македонија, може да разреши член на Комисијата пред истекот на мандатот:

- на негово барање,
- ако е осуден за кривично дело за коешто е предвидена казна затвор во траење подолго од шест месеца или му е изречена мерка забрана за вршење професија, дејност или должност, во траење подолго од шест месеца,
- ако неоправдано отсутствувал од три состаноци на Комисијата едно по друго или вкупно од пет состаноци за време од една година,

(2) Недоставување на годишниот извештај за работа или годишната програма за работа на Агенцијата до Собранието на Република Македонија може да биде причина за колективното разрешување на Комисијата.

Член 18

Директор на Агенцијата

(1) Комисијата избира директор на Агенцијата по пат на јавен оглас. Кандидатот треба да биде со високо образование и работно искуство над пет години. При изборот ќе се земе професионалното и менаџерското искуство во областа од надлежност на Агенцијата.

(2) Комисијата е должна да избере директор не подоцна од 30 дена пред истекот на мандатот на директорот.

(3) Директорот, неговиот брачен другар или невенчан партнер, како и блиски роднини во права линија до второ колено, не можат да имаат удели или акции, директно или индиректно во правни лица што извршуваат активности што директно спаѓаат под надлежност на Агенцијата.

(4) Директорот е професионално ангажиран во Агенцијата со полно работно време.

Член 19

Права и обврски на директорот

(1) Директорот раководи со работата на Агенцијата, одговорен е за законитото работење на Агенцијата и ги врши следните работи:

- ја застапува и претставува Агенцијата;
- потпишува договори во име на Агенцијата;
- донесува одлуки по прашања за кои не одлучува Комисијата;
- го предлага Статутот, Годишниот извештај за работа и Годишната програма за работа на Агенцијата;
- дава овластувања во рамките на своите надлежности;
- донесува решенија по прашања од надлежност на Агенцијата;
- назначува инспектори за поштенски сообраќај;
- се грижи за спроведување на подзаконски и други акти кои ги донесува Комисијата и
- врши и други работи утврдени со овој закон и Статутот на Агенцијата.

(2) Директорот има право да присуствува и учествува на состаноците на Комисијата, без право на глас.

(3) Директорот е должен на Комисијата да и доставува квартални извештаи за спроведување на Годишната програма за работа на Агенцијата.

(4) Мандатот на директорот е пет години, со можност за уште еден последователен мандат.

(5) Директорот до Комисијата може да поднесе оставка на својата функција во писмена форма.

(6) Ако мандатот на директорот е завршен, а постапката за избирање на директор не е завршена, директорот продолжува да ја врши функцијата се додека не се избере директор, но не подолго од шест месеци.

Член 20

Разрешување на директорот

(1) Директорот може да биде разрешен од Комисијата во следниве случаи:

- на негово барање,
- во случај на спреченост за вршење на функцијата поради болест подолго од шест месеца,
- прифаќање на функција или работа што се неспоиви со неговата функција на директор,
- ако е осуден за кривично дело за кое му е изречена казна затвор во траење подолго од шест месеца или му е изречена прекршочна санкција забрана на вршење професија, дејност или должност, во траење подолго од шест месеца,
- повреда на одредбите на овој закон или на прописите донесени врз основа на него што може да се утврди од Годишниот извештај за работа на Агенцијата или
- злоупотреба на функцијата според ревизорскиот извештај од член 11 од овој закон.

(2) Директорот против кого е започната постапка за разрешување претходно се известува за можните сомневања и му се овозможува одбрана пред Комисијата.

(3) Одлуката за разрешување на директорот покрај другото треба да ги содржи причините за неговото разрешување, детално образложени, и истата се објавува на веб страната на Агенцијата во рок од седум дена од денот на нејзиното донесување.

(4) Ако директорот е разрешен, а постапката за именување на директор не е завршена, функцијата директор ќе ја врши лице вработено во стручната служба на Агенцијата кое за таа цел ќе биде овластено од Комисијата за период не подолг од три месеци.

Член 21

Организација и вработување во Агенцијата

(1) За вршење на работите на Агенцијата се формира стручна служба чија внатрешна организација, делокруг на работа и услови за вработување поблиску се уредуваат со актите за внатрешна организација и систематизација на работите и задачите, согласно Законот за работните односи.

(2) Одредбите од Законот за државните службеници не се применуваат на вработените во Агенцијата.

Член 22

Транспарентност во работењето на Агенцијата

(1) Агенцијата организира јавни состаноци најмалку два пати годишно со сите заинтересирани лица, со цел за да им се овозможи да бидат запознати со работата на Агенцијата и да им се даде можност да ги изразат нивните ставови и мислења за унапредување на состојбите во Република Македонија.

(2) Агенцијата со општ акт поблиску ги уредува:

- постапката за начинот на примање на предлози од заинтересираните страни,
- начинот и местото на објавување на своите одлуки и други акти,
- податоците и информациите што Агенцијата ќе ги објавува како и начинот на пристап до истите и
- начинот на соработка со претставници на организации на корисниците на поштенските услуги.

Член 23

Финансирање, сметководство и ревизија на Агенцијата

(1) Работењето на Агенцијата се финансира од:

- средства остварени од приходите од надоместоците предвидени со овој закон и
- донации, заеми и друга финансиска и техничка помош.

(2) Финансискиот план на Агенцијата, што е составен дел на Годишната програма за работа за наредната година на Агенцијата го одобрува Комисијата и го усвојува до Собранието на Република Македонија на одобрување.

Финансискиот план на Агенцијата содржи податоци за предвидените приходи и трошоци за наредната година.

(3) Нереализираните средства од финансискиот план на Агенцијата од претходната година се пренесуваат во финансискиот план на Агенцијата за наредната година.

(4) Ревизијата на материјалното и финансиското работење на Агенцијата ја врши надворешен и независен ревизор избран согласно Законот за јавните набавки.

(5) Агенцијата е должна да води посебно сметководство за средствата во компензацискиот фонд за универзалната услуга, по неговото формирање како и за средствата од работењето на Агенцијата.

Член 24

Плаќање на парични обврски

(1) Плаќањето на паричните обврски, на име надоместоци и трошоци од овој закон, субјектите се должни да го извршат на начин и во рокови утврдени со поединечни акти донесени од страна на директорот на Агенцијата, согласно Законот за општата управна постапка.

(2) Поединечните акти од став (1) на овој член имаат карактер на извршна исправа и претставуваат основ за спроведување постапка за присилна наплата согласно Законот за извршување.

Член 25

Обезбедување на податоци и информации од даватели на поштенски услуги

(1) Давателите на поштенски услуги се должни на Агенцијата, заради извршување на нејзините надлежности, редовно да и доставуваат финансиски податоци и информации поврзани со обезбедувањето на поштенски услуги.

(2) Агенција ги пропишува видовите на финансиските податоци и информации поврзани со обезбедувањето на поштенски услуги од став (1) на овој член.

(3) По исклучок од став (1) на овој член давателите на поштенските услуги се должни и на барање на Агенцијата да достават информации и податоци, во обем и во рок утврдени во барањето. Во барањето Агенцијата ја наведува причината за бараните информации и податоци.

(4) Информациите и податоците од став (3) на овој член кои ги бара Агенцијата треба да бидат оправдани, засновани на разумна основа и пропорционални на целта за којашто ќе бидат употребени.

(5) Агенцијата при извршувањето на своите надлежности соработува со други државни органи и тела за прашања кои се во врска со поштенските услуги.

(6) Агенцијата, другите регулаторни тела и другите државни органи и тела од став (5) на овој член се должни да разменуваат податоци и информации што им се потребни за вршење на нивните надлежности, чиј обем на размена е ограничен на податоци и информации што се соодветни и пропорционални на целите за коишто се разменуваат.

(7) Агенцијата може доверливите информации добиени од други регулаторни тела и другите државни органи и тела од став (5) на овој член да ги

користи само за цели за коишто тие се побарани со почитување на тајноста на истите.

Член 26

Евиденција и чување на податоци од даватели на поштенски услуги

(1) Агенцијата води евиденција и чува документација која содржи податоци за:

- даватели на поштенски услуги;
- договорите за пристап до поштенска мрежа склучени помеѓу давател на универзална услуга и даватели на поштенски услуги ;
- пресметки за надоместоци и трошоци за обезбедување на универзална услуга;
- податоци за поштенската мрежа и поштенската инфраструктура; и
- други податоци што ќе ги определи Агенцијата.

(2) Агенцијата води евиденцијата и чува податоци за давателите на поштенските услуги кои се однесуваат на:

- назив, седиште, лого, ЕДБ, ЕМБС, број и датум на регистрација во Централен регистар на Република Македонија, име и адреса на правен застапник за правни лица,
- нотификација за поштенски услуги;
- податоци за издадената дозвола, или општо овластување, за видовите на поштенските услуги и други податоци што се содржани во дозволата или овластувањето, како и податоци за престанок на нивната важност,
- податоци за известувања и податоци за можни одлуки за забрана на обезбедувањето на поштенските услуги,
- податоци за исполнување на обврските на давателите на поштенски услуги што произлегуваат од овој закон,
- податоци за санкциите што се изречени за направен прекршок, согласно со овој закон, и
- друга документација што ќе определи Агенцијата.

(3) Агенцијата води евиденција и ја чува документацијата од ставот (1) на овој член во својата електронска база на податоци.

Член 27

Пристап до документацијата на Агенцијата

(1) Документација за која Агенцијата води евиденција во електронската база на податоци согласно со членот 26 од овој закон е јавно достапна освен доверливите податоци.

(2) Документацијата од ставот (1) на овој член се однесува на:

- документи на Агенцијата од членот 26 на овој закон,
- документација за извршен надзор и контрола на поштенскиот пазар,
- податоци, информации и публикации за кои што Агенцијата смета дека придонесуваат за отворен и конкурентен поштенски пазар, и
- друга документација за давателите на поштенските услуги што ќе ја определи Агенцијата.

(3) На јавноста нема да и биде достапна документацијата доколку поинаку не е уредено со овој закон, а се однесува на:

- акти за лицата вработени во Агенцијата и акти за внатрешната организација и систематизација на Агенцијата,
 - лична и здравствена документација за вработените и друга документација чије откривање би значело нарушување на приватноста;
 - документи што содржат информации за имотот на давателите на поштенски услуги,
 - документи за деловни тајни, комерцијални, финансиски или технички информации, на давателите на поштенски услуги,
 - документи доставени до надлежните судови до завршување на постапката,
 - документи кои се однесуваат на спорови меѓу давателите на поштенските услуги и помеѓу даватели на поштенски услуги и корисници на поштенски услуги до завршување на спорот, и
 - документи што не се достапни на јавноста по сила на закон.
- (4) Агенцијата е должна да ги даде на увид документите од ставот (3) на овој член на барање на судот заради водење на судска постапка.
- (5) Со статутот на Агенцијата се утврдува обврската на вработените за чување на тајноста на податоците кои не се јавно достапни.

Член 28

Обврска за плаќање на надоместок према Агенцијата

(1) Давателите на поштенските услуги се должни на Агенцијата да плаќаат надоместок на годишна основа, однапред, за тековната година, за трошоците за работа на Агенцијата за извршување на надлежностите пропишани со овој закон.

(2) Надоместокот од став (1) на овој член давателите на поштенските услуги се должни да го платат најдоцна до 31 јануари секоја година на сметка на Агенцијата.

(3) Висината на надоместокот од став (1) на овој член претставува производ од број на поени и вредноста на поенот.

(4) Методот на пресметување на надоместокот од став (1) на овој член, како и начинот на одредување на бројот на поени го пропишува Комисијата на Агенцијата при што се земаат во предвид трошоците за работа на Агенцијата согласно надлежностите пропишани со овој закон. Поштенските пратки за слепи и делумно слепи лица нема да се земат во предвид при пресметување на висината на надоместокот.

(5) При определување на бројот на поени за одредување на надоместокот од став (1) на овој член особено ќе се земат во предвид видот на поштенските услуги, географското подрачје и обемот на поштенските услуги кои ги обезбедува давателот на поштенските услуги.

(6) Одлуката за вредноста на поенот од став (3) на овој член ја донесува Комисијата на Агенцијата на годишно ниво. Во пресметување на вредноста на поенот се земаат во предвид ставките на трошоците од финансискиот план на Агенцијата за извршување на активности и задачи дадени во Годишната програма за работа на Агенцијата. Одлуката за вредноста на поенот содржи образложение за причините за прифаќање или промена на вредноста на поенот и целите кои се планира да се постигнат на овој начин.

(7) Одлуката од став (6) на овој член е составен дел на Годишната програма за работа на Агенцијата. Одлуката заедно со образложението се објавува во Службен весник на Република Македонија.

(8) Директорот на Агенцијата донесува решение со кое се утврдува висината на надоместокот од став (1) на овој член.

(9) Решението од став (6) на овој член е конечно, а незадоволната страна има право да покрене постапка за управен спор пред надлежен суд.

III. УНИВЕРЗАЛНА УСЛУГА

Член 29

Опфат на универзална услуга

(1) Секој корисник има право на универзална услуга која се обезбедува со утврден квалитет по пристапни цени на цела територија на Република Македонија.

(2) Универзална услуга опфаќа:

- прием, пренос, сортирање и дистрибуција на поштенски пратки со тежина до 2 кг,
- прием, пренос, сортирање и дистрибуција на пакети со тежина до 10 кг,
- препорачани поштенски пратки и пратки со означена вредност, и
- прием, пренос, сортирање и дистрибуција на поштенски пратки за слепи лица и за лица со делумно оштетен вид.

(3) Агенцијата може да го зголеми опфатот на универзалната услуга со пакети до тежина која не е поголема од 20 кг и може да дефинира посебни услови за достава на вакви пакети во зависност од состојбата на пазарот на поштенските услуги во Република Македонија, како и во зависност од потребите на корисниците на поштенските услуги.

(4) За димензиите и другите карактеристики на поштенските пратки во меѓународен поштенски сообраќај се применуваат актите на Светскиот поштенски сојуз.

(5) Универзалната услуга дефинирана со овој закон ги опфаќа поштенски услуги од внатрешниот и меѓународниот поштенски сообраќај.

Член 30

Обезбедување на универзална услуга

(1) Универзалната услуга се обезбедува на целата територија на Република Македонија постојано, со утврден квалитет и по пристапни цени за сите корисници.

(2) Давателот на универзалната услуга е должен да ја обезбедува универзалната услуга секој работен ден, но не помалку од пет пати неделно, најмалку едно собирање и една достава на поштенските пратки во станот или во просториите на секое правно или физичко лице.

(3) Обезбедувањето на универзалната услуга може да се прекине само во случај на виша сила или во услови кои претставуваат опасност за давателот на универзалната услуга.

(4) Податоците и информациите за универзалната услуга кои давателот на универзалната услуга е должен да ги објави се пропишани со овој закон и подзаконските акти донесени врз основа на него.

Член 31

Квалитет на услуга за обезбедување на универзалната услуга

(1) Агенцијата ги пропишува барањата за квалитетот на услугите опфатени со универзалната услуга, параметрите за квалитет и нивното мерење, согласно утврдените CEN стандарди за мерење на квалитетот на универзалната услуга.

(2) Давателот на универзална услуга е должен да ја обезбедува универзалната услуга согласно со пропишаните барања за квалитет од став 1 на овој член.

(3) Агенцијата го следи квалитетот на универзалната услуга и по потреба презема соодветни мерки согласно со овој закон.

(4) Давателот на универзална услуга е должен да врши мерење на квалитетот на обезбедувањето на универзалната услуга во внатрешниот и меѓународниот поштенски сообраќај врз основа на методологија утврдена согласно CEN стандардите.

(5) Давателот на универзална услуга е должен да ја достави методологијата од став (3) на овој член на одобрување во Агенцијата.

(6) Давателот на универзалната услуга мерењето на квалитетот на обезбедувањето на универзалната услуга во внатрешниот и меѓународниот поштенски сообраќај е должен да го врши преку независна компанија определена од негова страна. Податоците од извршеното мерење еднаш годишно ги доставува до Агенцијата.

(7) Агенцијата ги проверува податоците од ставот (5) на овој член и може по службена должност да спроведе постапка на ревизија заради проверка на нивната вистинитост преку независна компанија на сметка на давателот на универзалната услуга.

(8) Агенцијата врши евалуација на податоците добиени со мерењето на квалитетот на обезбедувањето на универзалната услуга и истите ги објавува на својата веб страна.

(9) Ако давателот на универзална услуга не ги постигне утврдените параметри за квалитет три пати последователно, Агенцијата може да започне постапка за негово отповикување и да определи нов давател на универзална услуга.

Член 32

Надоместок за обезбедување на универзална услуга

(1) Давателот на универзалната услуга има право на надоместок на нето трошоците што настанале со обезбедувањето на универзалната услуга доколку докаже дека трошоците се повисоки од приход остварен од обезбедувањето на универзалната услуга во претходната година.

(2) Давателот на универзалната услуга има право на надоместок со кој ќе се покрие разликата меѓу приходот и трошоците од став (1) на овој член.

(3) Методологијата на утврдување на нето трошоците на давателот на универзалната услуга и нивно пресметување, како и начинот на пресметување на надоместокот од став (1) на овој член ги пропишува Агенцијата.

Член 33

Постапка за остварување на правото за надоместок на нето трошоци за обезбедување на универзална услуга

(1) За остварување на правото за надоместок од член 32 став (1) на овој закон давателот на универзалната услуга до Агенцијата поднесува барање. Со барањето потребно е да поднесе и пресметка за нето трошоци направени со исполнување на обврската за обезбедување на универзалната услуга, поткрепена со финансиски извештај и други сметководствени информации базирани на ревидиран годишен извештај за претходната година, не подоцна од 31 март во тековната година.

(2) Агенцијата ја проверува вистинитоста на податоците при што може да ангажира независен ревизор.

(3) Трошоците направени за ревизијата од ставот (2) на овој член ги плаќа давателот на универзална услуга.

(4) На барање на Агенцијата давателот на универзалната услуга е должен да ги достави сите податоци и информации кои се однесуваат на нето трошоците за обезбедување на обврската од универзална услуга.

(5) Директорот на Агенцијата донесува решение со кое се утврдува висината на надоместокот, односно решение со кое врз основа на пресметките утврдува дека давателот на универзалната услуга нема право на надомест или има право на помал надоместок на нето трошоците од оној што го предложил давателот.

(10) Решението од став (5) на овој член е конечно, а незадоволната страна има право да покрене постапка за управен спор пред надлежен суд.

Член 34

Компенсациски фонд за финансирање на универзална услуга

(1) Агенцијата формира компензациски фонд со отварање на посебна жиро сметка со кој управува и за него води посебно сметководство.

(2) Компенсацискиот фонд се состои од средства од давателите на поштенски услуги и служи за исплата на надоместокот на нето трошоците на давателот на универзалната услуга од член 32 став (1) на овој закон.

(3) Средствата за исплата на надоместокот од член 32 став (1) на овој закон се обезбедуваат од даватели на поштенски услуги кои остваруваат минимум бруто приход во висина утврдена од Агенцијата (во понатамошен текст: задолжени даватели).

(4) Агенцијата го утврдува износот на средствата од ставот (3) на овој член и истиот не смее да биде помалку од 0,5 % и не повеќе од 2% од вкупниот приход што се остварува со обезбедување на поштенски услуги од страна на сите задолжени даватели што подлежат на обврска за плаќање на средства според ставот (2) на овој член.

(5) Давателот на универзалната услуга на кој пресметаниот придонес во компензацискиот фонд е помал од пресметаниот надоместок за обврската за обезбедувањето на универзалната услуга нема да плаќа во компензацискиот фонд. Како надоместок на давателот на универзалната услуга ќе се утврди само разликата меѓу пресметаниот надоместок и пресметаниот придонес.

Член 35

Приходи за компензациски фонд

(1) Со цел да се утврди приходот на давателите на поштенски услуги Агенцијата издава посебен образец што давателите на поштенски услуги се должни да го пополнат и да и го испратат на Агенцијата секоја година до 30 април. Доколку давателите на поштенски услуги и по истек на овој рок не достават податоци, Агенцијата ги користи податоците за вкупните приходи на давателите на поштенски услуги од годишната сметка за претходната година.

(2) Агенцијата ја проверува вистинитоста на податоците при што може да ангажира независен ревизор.

(3) Трошоците направени за ревизијата од ставот (2) на овој член ги плаќа давателот на универзална услуга.

(4) Задолжените даватели се должни да ги уплатат средствата од ставот (2) на овој член на посебна сметка на Агенцијата најдоцна до 31 мај во тековната година за претходната година врз основа на издадено решение од Агенцијата.

(5) Агенцијата од компензацискиот фонд врши исплата на средствата на давателот на универзална услуга на годишна основа за надоместување на нето трошоците за обезбедување на универзалната услуга.

(6) Сметката од член 34 став 1 од овој закон се ревидира на годишно ниво од независен ревизор ангажиран од и за сметка на Агенцијата.

Член 36

Пристап до универзална услуга

(1) Давателот на универзална услуга е должен да обезбеди точки за пристап до универзална услуга и тоа поштенски единици, како и поштенски сандачиња на улици.

(2) Агенцијата ги утврдува критериумите за пристап до универзалната услуга, со утврдување на подрачјата на единиците на мрежата, на растојание меѓу поштенските единици, број на поштенски сандачиња и слично.

(3) За секоја планирана измена на поштенската мрежа давателот на универзалната услуга е должен најмалку еден месец претходно да ја извести Агенцијата.

(4) За затварање на поштенска единица подолго од шест месеци давателот на универзална услуга треба да добие претходна согласност од Агенцијата, за што доставува барање до Агенцијата.

(5) Согласноста од став (4) на овој член, Агенцијата ја издава во рок од 15 дена од поднесување на барањето.

(6) Забрането е затварање единица на поштенска единица од страна на давателот на универзална услуга без претходна согласност од Агенцијата.

Член 37

Определување на давател на универзална услуга

(1) Агенцијата може да определи еден или повеќе даватели на поштенски услуги за обезбедување на универзална услуга, со цел да осигура универзалната услуга да биде достапна на целата територија на Република Македонија. Давателот или давателите на универзална услуга може да обезбедуваат различни услуги и/или да покриваат различни делови од територијата на Република Македонија.

(2) За определување на даватели на универзална услуга, Агенцијата објавува јавен тендер за избор на еден или на повеќе даватели на универзална услуга. Пред да покрене постапка за објавување на јавен тендер, Агенцијата упатува јавен повик за изјавување интерес за обезбедување една или повеќе услуги опфатени со универзалната услуга, а интересот треба да биде изјавен во рок кој не може да биде пократок од 30 дена од денот на објавувањето на јавниот повик.

(3) При определувањето на давател или даватели на универзална услуга, Агенцијата е должна да ги примени принципите на објективност, транспарентност, ефикасност и недискриминација при што ниту едно правно или физичко лице кое врши дејност нема однапред да биде изземено од постапката за избор на давател на универзална услуга.

(4) Агенцијата ја пропишува тендерската постапка со претквалификација, преку објективни и транспарентни критериуми за избор на давател на универзална услуга кои особено се однесуваат на:

- подготвеноста на кандидатот да обезбеди универзална услуга во определената област и
- висината на потребните средства за обезбедување на услугата и соодветниот нето трошок за тоа обезбедување и соодветниот износ на надоместок од компензациониот фонд за универзална услуга што го бара кандидатот за да ја обезбеди универзалната услуга.

(5) Доколку при тендерската постапка не се изврши избор на давател на универзалната услуга, или нема ниту една понуда, Агенцијата донесува одлука со која ќе се определи еден или повеќе даватели на универзална услуга. При донесувањето на одлуката Агенцијата е должна да ги примени принципите на ефикасност, објективност и транспарентност.

(6) Агенцијата континуирано го следи работењето на давателот на универзална услуга, а давателот е должен до Агенцијата да достави податоци за своето работење, најмалку еднаш во годината.

(7) Агенцијата организира јавна расправа најмалку на пет години со цел да утврди:

- дали универзалната услуга се обезбедува на пропишаниот и соодветниот начин;
- дали има даватели што се заинтересирани за обезбедување на една или повеќе услуги во рамките на универзалната услуга и за кој дел од територијата на Република Македонија.

(8) Доколку Агенцијата утврди дека универзалната услуга односно услуги од опсегот на универзалната услуга не се обезбедуваат на пропишаниот и соодветниот начин, Агенцијата отпочнува постапка за определување на давател односно даватели на универзална услуга и ќе донесе одлука со која ќе ги отповика обврските за обезбедување на универзална услуга односно на услугите од опсегот на универзалната услуга на претходниот давател на универзална услуга.

(9) Агенцијата ја спроведува постапка за определување на давател на универзална услуга на начин пропишан од страна на Комисијата на Агенцијата.

(10) Во рок од 15 дена од конечноста на одлуката за определување на давателот на универзална услуга, директорот на Агенцијата му издава индивидуална дозвола.

IV. ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА ПОШТЕНСКИ УСЛУГИ

Член 38

Услови за обезбедување на поштенски услуги

(1) Пред започнување, промена или престанок со обезбедување на поштенски услуги, секое правно или физичко лице е должно да достави нотификација до Агенцијата.

(2) Агенцијата врз основа на податоците во нотификација од став (1) на овој член издава општо овластување за обезбедување на поштенски услуги (во понатамошниот текст: општо овластување).

(3) За обезбедување на универзална услуга, Агенцијата издава индивидуална дозвола на правното лице кое е определено за давател на универзална услуга согласно член 37 од овој закон.

Член 39

Нотификација

(1) Агенцијата ја пропишува содржината и формата на нотификацијата и потребната документација која се доставува со нотификацијата.

(2) Нотификацијата од членот 38 став (1) од овој закон, треба да содржи особено следните податоци:

- име, седиште, ЕДБ и ЕМБС на подносителот на нотификацијата, како и изјава од законски застапник со име, адреса, број за контакт и ЕМБ;
- вид на дејност на правното или физичкото лице;
- датум на започнување, промена или престанок на работите од членот 39 став (1) од овој закон;
- подрачје каде ќе се обезбедуваат поштенските услуги;
- видот на поштенските услуги кои ќе се обезбедуваат; и
- сите други податоци што се бараат согласно со прописите донесени врз основа на овој закон.

(3) Агенцијата е должна во рок од 15 дена од добивањето на нотификацијата од став (2) на овој член кое не ги содржи сите потребни податоци и документација од ставот (2) на овој член, да го извести подносителот на нотификацијата да ја дополни нотификацијата со потребните податоци во рок кој не може да биде подолг од 30 дена.

(4) Агенцијата општо овластување по поднесената нотификација од став (1) на овој член го издава во рок од 15 дена од денот на приемот на целосната документација.

(5) Давателот на поштенски услуги има обврска да ја извести Агенцијата за промена на податоците дадени во нотификацијата во рок од седум дена од денот на настанатата промена или за престанок на обезбедувањето на поштенските услуги.

Член 40

Содржина на индивидуалната дозвола

(1) Индивидуалната дозвола особено содржи:

- податоци за носителот на давателот на универзална услуга;
- права и обврска за обезбедување на универзална услуга или дел од универзална услуга на цела или дел од територија на Република Македонија и
- права и обврски кои давателот на универзалната услуга ги има за време на обезбедувањето на универзалната услуга, како што се изградбата, одржувањето, развојот и работата на поштенската мрежа и придружната инфраструктура, квалитетот на обезбедување со поштенските пратки, како и други барања и обврски пропишани со овој закон и подзаконските акти донесени врз основа на него.

(2) Давателот на универзалната услуга е должен за сите статусни промени и промени во сопственичката структура да ја извести Агенцијата во рок од 30 дена од нивното настанување.

Член 41

Содржина на општото овластување

(1) Општото овластување особено содржи:

- податоци за носителот на општото овластување,
- видот на поштенските услуги кои ќе се обезбедуваат,
- права и обврски за обезбедување на поштенски услуги согласно овој закон и подзаконските акти донесени врз основа на него,

(2) Забрането е давателот на поштенски услуги да обезбедува поштенски услуги кои не се наведени во општото овластување.

(3) Пратки за кореспонденција со тежина до 50 грама, давателите на поштенски услуги се должни да ги обезбедуваат по цена од најмалку два и пол пати повисока од цената која ја обезбедува давателот на универзална услуга за пратки за кореспонденција од стандардна категорија во првата тежинска стапка.

(4) Ограничувањата за тежина и цена од став (3) на овој член се однесуваат и на услугата на директната пошта.

(5) Забрането е давателите на поштенски услуги да обезбедуваат пратки за кореспонденција и услуги на директна пошта од став (3) и (4), на овој член по цени пониски од пропишаното ограничување.

(6) Давателот на поштенски услуги е должен за сите статусни промени да ја извести Агенцијата во рок од 30 дена од нивното настанување.

Член 42

Времетраење на важноста на индивидуална дозвола и општо овластување

Индивидуалната дозвола од член 40 и општото овластување од член 41 од овој закон, се со неопределено време на важење.

Член 43

Пренесување на правата и обврските од индивидуална дозвола и општо овластување

(1) Давателот на универзална услуга не смее да ги пренесе правата и обврските дадени во индивидуалната дозвола на друго правно или физичко лице.

(2) Давателот на поштенски услуги не смее да ги пренесе правата и

обврските дадени во општото овластување на друго правно или физичко лице.

Член 44

Измена на индивидуална дозвола и општо овластување по службена должност

(1)Индивидуалната дозвола и општото овластување може да се изменат во секое време по службена должност.

(2)Кога постапката за измена на индивидуалната дозвола или општото овластување е поведена по службена должност, Агенцијата е должна веднаш да ги извести давателите на поштенски услуги за измената и за причините за измената.

(3)Агенцијата има право да ја измени индивидуалната дозвола или општото овластување по службена должност, доколку:

- тоа е потребно со цел да се обезбеди ефикасно обезбедување на универзалната услуга;
- јавниот интерес бара промена на опфатот на универзалната услуга;
- тоа е потребно заради одбраната, заштитата и државната безбедност;
- тоа се бара заради усогласување со законите на Република Македонија и меѓународните акти.

(4)Агенцијата има право да го измени општото овластување доколку давателот на поштенски услуги повеќе не ги исполнува правата и обврските дадени во општото овластување, како и заради потребата од усогласување со законите на Република Македонија и меѓународните акти.

(5)Агенцијата издава нова индивидуална дозвола или општо овластување со која издадената индивидуална дозвола или општо овластување се менува делумно или целосно.

(11)Индивидуалната дозвола или општото овластување од став (5) на овој член се конечни, а незадоволната страна има право да покрене постапка за управен спор пред надлежен суд.

Член 45

Укинување на индивидуална дозвола и општо овластување

(1)Индивидуална дозвола и општо овластување може да се укине врз основа на решение што го донесува директорот на Агенцијата, согласно Законот за општата управна постапка.

(2)Постапката за укинување на индивидуалната дозвола и општото овластување, Агенцијата ја поведува по службена должност.

(3)Доколку од објективни причини универзалната услуга не може да се обезбедува, Агенцијата може да ја укине индивидуалната дозвола само откако ќе определи друг давател на универзална услуга.

(4)Агенцијата ја укинува индивидуалната дозвола и општото овластување по службена должност доколку:

- носителот на индивидуалната дозвола и општото овластување повеќе не ги исполнува правата и обврските од индивидуалната дозвола и општото овластување согласно овој закон и прописите донесени врз основа на него; и

- доколку давателот на поштенски услуги три пати едно по друго не постапи по решение за отстранување на недостатоците донесено од Агенцијата.

(5) Укинувањето на индивидуалната дозвола и општото овластување е со денот на донесување на решението.

(6) Решението од став (5) на овој член е конечно, а незадоволната страна има право да покрене постапка за управен спор пред надлежен суд.

(7) Забрането е обезбедување на поштенски услуги по укинувањето на индивидуалната дозвола и општото овластување од ставовите (3) и (6) на овој член.

Член 46

Престанок на важност на индивидуалната дозвола и општото овластување

(1) Индивидуалната дозвола и општото овластување по сила на закон престануваат да важат доколку:

- давателот на поштенски услуги престанал да постои; и
- давателот на поштенски услуги не започнал да ги обезбедува поштенските услуги во рок од една година од издавањето на индивидуалната дозвола или општото овластување, освен ако поинаку не е предвидено со истите.

(2) За престанок на важност на индивидуалната дозвола и општото овластување, Агенцијата донесува решение.

(3) Решението од став (2) на овој член е конечно, а незадоволната страна има право да покрене постапка за управен спор пред надлежен суд.

(4) Надоместоците што се платени за годината во која престанале да важат индивидуалната дозвола и општото овластување, не се враќаат.

(5) Забрането е обезбедување на поштенски услуги по престанок на важноста на индивидуалната дозвола и општото овластување од ставовите (1) и (3) на овој член.

V. ПОШТЕНСКА МРЕЖА И ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА ПОШТЕНСКИ УСЛУГИ

Член 47

Пристап на даватели на поштенски услуги до поштенската мрежа

(1) Давателот на универзална услуга е должен да ја гради, одржува и развива поштенската мрежа и придружната инфраструктура.

(2) Давателот на универзална услуга е должен, согласно со условите утврдени со овој закон, да овозможи пристап до поштенската мрежа и до услуги кои се поврзани со обезбедувањето на поштенските услуги на даватели на поштенски услуги.

(3) Давателот на универзалната услуга е должен да ги утврди начинот и условите за пристап до поштенската мрежа, цената за пристап и други прашања поврзани со пристапот и во вид на понуда за пристап да ја достави до Агенцијата за одобрување. Давателот на универзалната услуга ја носи одговорноста од докажување во постапки покренати согласно со овој член. Агенцијата дава

одобрување во рок од 30 дена.

(4) Доколку се потребни дополнителни информации и пресметки, Агенцијата може да го продолжи рокот за 15 дена откако претходно ќе го извести давателот на универзалната услуга.

(5) Агенцијата при одредување на цената за пристап на давателот на универзална услуга треба да му овозможи разумна стапка на поврат на инвестирани средства, земајќи ги предвид и ризиците што се составен дел од инвестициите.

(6) Сите механизми за поврат на трошоците или методологии за определување на цени што ги пропишува Агенцијата се пресметуваат така за да служат за промовирање на ефикасна и одржлива конкуренција и за зголемување на поволностите за корисниците, а Агенцијата може да ги земе предвид цените од споредливи конкуретни пазари.

(7) Предлог цените за пристап до поштенската мрежа треба да бидат базирани врз основа на трошоци, утврдени на недискриминаторска основа и за еднакви услуги еднакви за сите даватели на поштенски услуги. Давателот на универзалната услуга во врска со цените ориентиран според трошоците, имаат обврска да покажат дека цените се изведени од трошоци и дека во нив е вклучена и стапката за поврат на инвестицијата. При утврдувањето на усогласеноста на оваа обврска, Агенцијата може да користи сметководствени методи кои се независни од оние кои ги користат давателите на поштенски услуги, Агенцијата може, исто така, да одлучи да побара од давателот на универзалната услуга да ги оправда цените и каде што е соодветно да бара од истиот да ги промени цените.

(8) Давателот на универзална услуга е должен цените за пристап до поштенската мрежа да ги применува првиот ден од наредниот месец кој следи по месецот во кој е добиено одобрение од Агенција.

(9) Давателот на универзална услуга е должен да склучи договор за пристап до поштенската мрежа со други даватели на поштенски услуги на нивно барање.

(10) Доколку страните не постигнат договор од ставот (8) на овој член или постигнатиот договор е спротивен на одредбите од овој закон, Агенцијата по барање на едната страна одлучува согласно со одредбите од глава XII од овој закон.

(11) Давателот на универзална услуга е должен да и испрати на Агенцијата копија од потпишаниот договор, како и измени и дополнувања доколку ги има.

(12) Доколку договорот за пристап до поштенската мрежа не се склучи во рок од 60 дена по барањето доставено од другиот давател на поштенската услуга, или постигнатиот договор е спротивен на одредбите на овој закон, Агенцијата по барање на едната од страните одлучува за решавање на споровите согласно со одредбите од глава XII од овој закон.

(13) Давателот на универзалната услуга може да одбие пристап до поштенската мрежа само во случаите кога давањето пристап до поштенската мрежа претставува закана за обезбедувањето на универзалната услуга и во таков случај давателот на универзалната услуга ја известува Агенцијата во рок од седум дена со приложување на докази зошто давателот е одбиен.

(14) При утврдувањето на цената и условите за пристап до поштенската мрежа, давателот на универзалната услуга не смее да прави разлика меѓу различните даватели на поштенски услуги.

(15) Агенцијата може, по сопствена иницијатива, да му наложи на давателот на универзалната услуга исполнување на обврските утврдени со овој член кога

пречката за пристап до поштенската мрежа образложена од страна на давателот на универзална услуга е недоволна, односно необјективна.

(16) Давателот на универзална услуга е должен на давателите на поштенските услуги со пристапот до поштенската мрежа на да ги даде и поштенските кодови поврзани со адресни податоци врз основа на комерцијален договор.

(17) Давателот на универзална услуга е должен да води посебно сметководство за активностите поврзано со пристапот до поштенската мрежа.

(18) Страните се должни да ја штитат тајност на сите податоци разменети при склучувањето на договорот за пристап. Податоците не смеат да се користат за ниедна друга намена или да се пренесуваат на трети лица, на кои таквите информации би им овозможиле конкурентна предност.

(19) Агенцијата со пропис, подетално ќе ја пропише содржината и информациите од одобрената понуда за пристап од став (2) на овој член кои давателот на универзална услуга треба да ги објави.

(20) Агенцијата може да побара од давателот на универзална услуга да изврши измена на одобрената понуда за пристап, односно да подготват и достават обновени и ажурирани понуди за пристап како што налагаат условите на пазарот, односно прописите согласно со овој закон, а давателот на универзална услуга може да го сторат тоа и по нивна сопствена иницијатива.

(21) Давателот на универзална услуга е должен да постапи по барањето на Агенцијата за измена на одобрената понуда за пристап во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето, а Агенцијата ја одобрува измената на понуда за пристап во рок од 30 дена од денот на нејзиното доставување во Агенцијата. Кога давателот на универзална услуга доставува до Агенцијата измена на одобрената понуда за пристап по сопствена иницијатива, Агенцијата е должна да се произнесе по истата во рок од 30 дена од денот на нејзиното доставување до Агенцијата.

(22) Одредбите од ставовите (7) и (18) и на овој член кои се однесуваат на примената и објавувањето на понуди за пристап се однесуваат и за измените на одобрените понуди за пристап.

Член 48

Општи услови за обезбедување на поштенски услуги

(1) Агенцијата ги пропишува Општите услови за обезбедување на универзална услуга во кои особено се содржани видовите на поштенски услуги, условите за прием, пренос сортирање и дистрибуција на поштенски услуги, постапките за рекламации и други услови поврзани со обезбедувањето.

(2) Давателите на поштенски услуги се должни да донесат Општи услови за обезбедување на поштенски услуги и да формираат цени за поштенските услуги кои ги обезбедуваат.

(3) Давателите на поштенските услуги се должни цените и Општите услови од став (2) на овој член да ги достават до Агенцијата и да ги објават во просториите на давателот на поштенските услуги на видно место. Секоја измена на цените и Општите услови од став (2) на овој член се доставува до Агенцијата во рок од 3 дена од извршените измени.

(4) Агенцијата со пропис ќе ги предвиди задолжителни елементи на Општите услови од став (2) на овој член.

(5) Давателите на поштенски услуги се должни да водат евиденција за

бројот на поднесени рекламации и начинот на нивното решавање, а податоците за бројот и начинот на решавањето да ги достават до Агенцијата. Добиените податоци од давателите на поштенски услуги, Агенцијата ќе ги објави на својата веб страна.

Член 49

Штрајк

(1) Давателите на поштенски услуги во случај на штрајк се должни да обезбедат прием, пренос, сортирање и дистрибуција на поштенските пратки што се користат во судски постапки, административни постапки и постапки во врска со прекршоци, како и пренос, сортирање и дистрибуција на препорачани поштенски пратки за потребите на одбраната и безбедноста.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член давателите на поштенски услуги се должни да обезбедат дистрибуција на препорачани пратки и на пратки со означена вредност што се собрани пред почетокот на штрајкот.

(3) Давателите на поштенски услуги се должни да обезбедат дистрибуција на сите пратки кои се примени пред стапување на штрајк, веднаш по завршување на штрајкот.

(4) Органот кој го организира штрајкот е должен да обезбеди поштенските пратки пристигнати за време на штрајкот да не бидат оштетени, изгубени или уништени и сите пратки пристигнати за време на штрајкот да бидат дистрибуирани во рок од два дена по завршување на штрајкот.

VI. ЦЕНИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА ПОШТЕНСКИ УСЛУГИ И ФИНАНСИСКИ ПРЕСМЕТКИ

Член 50

Цени на универзална услуга

(1) За секоја промена на цените за обезбедување на универзална услуга давателот на универзална услуга е должен да поднесе барање до Агенцијата. Барањето за промена на цените за обезбедување на универзална услуга, треба да биде образложено со анализа на трошоци, за да се утврди вистинската потреба од промената на цените.

(2) Давателот на универзалната услуга ја носи одговорноста од докажување во постапки покренати согласно со овој член.

(3) По повод барањето од став (1) на овој член Агенцијата одлучува со решение во рок од 30 дена од денот на приемот на целосната документација. Доколку се потребни дополнителни информации и пресметки, Агенцијата може да го продолжи рокот за одлучување за 15 дена откако претходно ќе го извести давателот на универзалната услуга.

(4) Решението од став (3) на овој член е конечно, а незадоволната страна има право да покрене постапка за управен спор пред надлежен суд.

(5) Цените за обезбедување на универзалната услуга, одобрени од Агенцијата, давателот на универзалната услуга е должен да ги објави на својата веб страница и во деловните простории наменети за корисници на поштенски услуги, како и да ги стави на корисниците на поштенските услуги на увид, по нивно барање.

(6) Давателот на универзална услуга е должен одобрените цени за

обезбедување на универзалната услуга да ги применува првиот ден од наредниот месец кој следи по месецот во кој се одобрени од Агенцијата.

(7) Давателот на универзалната услуга е должен одобрените цени да ги објави во јавните гласила најмалку осум дена пред почетокот на нивната примена.

(8) Цените за обезбедување на универзалната услуга треба да бидат:

- пристапни за сите корисници до услугите независно од георгафското подрачје;
- базирани на трошоците за ефикасно обезбедување на универзална услуга;
- транспарентни и утврдени на недискриминаторска основа;
- еднакви за еднакви услуги на целата територија на Република Македонија.

(9) По исклучок од став (8), алинеа 4 од овој член давателот на универзална услуга може да утврди посебни цени за големите корисници. Цената за големите корисници треба да биде еднаква за сите големи корисници кои користат поштенски услуги под еднакви услови.

(10) Агенцијата може по службена должност да побара измена на цените врз основа на показатели добиени од анализа на пазарот.

(11) Агенцијата може да побара од давателот на универзална услуга да изврши измена на цените за обезбедување на универзална услуга, како што налагаат условите на пазарот, односно прописите согласно со овој закон.

(12) Давателот на универзална услуга е должен да постапи по барањето на Агенцијата за измена на цените за обезбедување на универзална услуга во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето, а Агенцијата ја одобрува измената на цените за обезбедување на универзална услуга во рок од 30 дена од денот на нејзиното доставување во Агенцијата.

Член 51

Водење на сметководство

(1) Задолжени даватели на поштенски услуги кои се должни да придонесуваат во компензацискиот фонд должни се да водат посебно сметководство за функционирање на компензацискиот фонд.

(2) Давателот на универзалната услуга е должен да води посебно сметководство за универзалната услуга, за резервираните услуги, како и за другите поштенски услуги што ги обезбедува. Посебното сметководство ќе се користи за пресметување на нето трошоците за универзалната услуга.

(3) Агенцијата го пропишува начинот на водење на сметководството и други прашања кои произлегуваат од овој член.

(4) Давателот на универзалната услуга не смее да ги субвенционира другите услуги кои ги обезбедува, со приходите остварени со обезбедување на универзалната услуга.

(5) Ревидираните сметководствени извештаи давателите на поштенски услуги ги доставува еднаш годишно до Агенцијата.

(6) Задолжените даватели се должни на Агенцијата да и доставуваат информации за сметководствениот систем кој го користат, како и детални сметководствени информации кои произлегуваат од овој систем.

(7) Агенцијата го пропишува начинот на спроведувањето на обврската од ставот (6) на овој член.

VII. ПОШТЕНСКИ ВРЕДНОСНИЦИ

Член 52

Поштенски вредносници

(1) Поштенски вредносници се поштенски марки, стандардизирани поштенски пликови и поштенски картички со втиснати поштенски марки.

(2) Органот на државната управа ја одобрува Годишната програма за издавање поштенски марки што ја доставува давателот на универзалната услуга.

(3) Давателот на универзална услуга има право да:

- издава редовни и пригодни поштенски марки,
- издава пликови со отпечатена поштенска марка и поштенски картички,
- издава пригодни поштенски жигови,
- издава филателистички пликови кои се издаваат на денот на издавањето на поштенската марка,
- издава каталози и други филателистички производи,
- ги известува странските поштенски оператори кои се членки на Светскиот поштенски сојуз за издавањето на поштенски марки и
- продава и разменува меѓународни купони за одговор.

(4) Поштенските марки треба да бидат во согласност со условите пропишани во актите на Светскиот поштенски сојуз.

Член 53

Неважечки марки

(1) Давателот на универзална услуга не смее да користи неважечки поштенски марки.

(2) За неважечки поштенски марки од став (1) од овој член се сметаат марките кои:

- се издадени спротивно на овој закон;
- се оштетени;
- веќе се користени за плаќање на поштенските услуги;
- не се издадени од страна на давателот на универзална услуга; и
- рокот за важење е истечен.

(3) Доколку неважечката поштенска марка е ставена на поштенска пратка, се смета дека поштенската услуга не е платена.

VIII. ДОСТАВА

Член 54

Достава на поштенски пратки

(1) Давателот на поштенските услуги е должен поштенските пратки да ги достави во куќните или збирни поштенски сандачиња или во поштенските преградоци поставени во деловните простории на давателот на поштенските услуги, или е должен да ги достави во станот на примачот или во поштенските простории на давателот на поштенски услуги лично на примач или на лице

овластено од него.

(2)Судски писма и писма од управна постапка се доставуваат од страна на даватели на поштенски услуги на начин и под услови утврдени со друг закон.

(3)Агенцијата ги пропишува условите и начинот за достава на поштенски пратки со Општите услови од член 48 став (1) и (2) од овој закон.

Член 55

Обврска за поставување на куќни поштенски сандачиња од страна на корисници на поштенски услуги

(1)Примачот на поштенските пратки е должен да обезбеди поставување и одржување на куќно поштенско сандаче на влез на семејна или индивидуална стамбена зграда не повисоко од втор кат, односно на влез на деловен простор, во кое ќе му бидат доставувани поштенските пратки.

(2)Куќното поштенско сандаче треба да го носи бројот на семејната или индивидуалната стамбена зграда или бројот на деловните простории.

(3)Куќните поштенски сандачиња од ставот (1) на овој член треба да се одржуваат од страна на примачот на начин кој ќе обезбеди сигурна достава на поштенските пратки.

(4)Давателите на поштенските услуги нема да вршат достава на поштенските пратки доколку не се обезбедени условите од ставовите (1) и (2) на овој член и за истото се должни да ја известат Агенцијата.

Член 56

Обврска за поставување на поштенски сандачиња од страна на давателот на универзалната услуга

(1)Давателот на универзалната услуга е должен на јавни места и улици, да постави поштенските сандачиња за да обезбеди подобар пристап до неговата мрежа и поефикасна услуга на корисниците.

(2) Давателот на универзалната услуга е должен да ги одржува поштенските сандачиња на начин што ќе овозможи безбедност на поштенските пратки.

(3)Давателот на универзалната услуга е должен најмалку еднаш дневно, не помалку од пет работни дена во неделата, да собира поштенски пратки доставени во поштенските сандачиња од ставот (1) на овој член.

IX. ЗАШТИТА НА КОРИСНИЦИТЕ НА ПОШТЕНСКИ УСЛУГИ

Член 57

Право на користење на поштенски услуги и право на приговор

(1)Секое корисник има право да користи поштенски услуги согласно Општите услови од член 48, став (1) и (2) од овој закон и согласно цените од член 50 од овој закон.

(2)Секој корисник на поштенски услуги има право на приговор на одлука или на постапка преземена од давателот на поштенски услуги во врска со пристапот до услугите и обезбедувањето на услуги. Корисникот може да даде приговор до давателот на поштенските услуги во рок од 30 дена од денот кога ќе дознае за одлуката или постапката на давателот на поштенските услуги.

(3)Доколку давателот на поштенските услуги го отфрли приговорот или не

донесе одлука во рок од 30 дена од приемот на приговорот, корисникот на поштенските услуги може со барање да поднесе барање за поведување постапка пред Агенцијата во рок од 15 дена по истекот на овој рок, согласно одредбите од глава XII од овој закон.

(4) Давателите на поштенските услуги се должни да ја објават постапката за поднесување приговор од страна на корисници на поштенски услуги во рамките на Општите услови од член 48, став (1) и (2) од овој закон.

(5) Агенција ќе ја уреди постапката за заштита на интересите на корисниците на поштенските услуги преку утврдување на постапки за решавање на спорови, согласно овој закон.

X. ПРИВАТНОСТ НА ПОШТЕНСКИТЕ ПРАТКИ

Член 58

Тајност на поштенските пратки

(1) Давателите на поштенски услуги се должни да обезбедат неповредливост на тајноста на поштенските пратки.

(2) Правните или физичките лица кои обезбедуваат поштенски услуги се должни да обезбедат неповредливост на тајноста на поштенските пратки и по завршување на активноста во кое биле обврзани да ја обезбедат тајноста.

(3) Податоците што вработените кај давателот на поштенски услуги на овој член ќе ги дознаат при извршувањето на работните обврски се должни да ги чуваат и по престанокот на работниот однос кај давателот на поштенските услуги.

(4) Давателите на поштенски услуги се должни да воспостават систем кој ќе обезбедува неповредливост на тајност на поштенските услуги.

(5) Покрај одредбите утврдени во овој член постапката и начинот на обезбедување тајност на поштенските пратки ќе се врши во согласност со подзаконските акти донесени врз основа на овој закон.

Член 59

Податоци за корисниците на поштенски услуги

(1) Давателите на поштенските услуги можат да ги собираат и да ги обработуваат личните податоци на корисниците на поштенски услуги кои се составен дел на адресата на поштенската пратка, доколку тие податоци им се потребни за обезбедување на поштенските пратки.

(2) Давателите на поштенските услуги се должни да ги обработуваат податоците од ставот (1) на овој член согласно со прописите со кои се регулира заштитата на личните податоци.

XI. СОДРЖИНА НА ПОШТЕНСКИТЕ ПРАТКИ И ОДГОВОРНОСТ ЗА ПРЕДИЗВИКАНА ШТЕТА

Член 60

Забранета содржина на поштенските пратки

(1) Забрането е поштенските пратки да содржат:

- опојни дроги, освен ако испраќачот или примачот не е лице кое е

- законски овластено да тргува или да користи вакви материи,
- експлозивни, запаливи, радиоактивни или други опасни материи,
- живи животни,
- предмети чиј увоз и промет се забранети во одредишната земја,
- предмети кои се опасни за вработените кај давателот на поштенски услуги,
- предмети што се забранети со актите на Светскиот поштенски сојуз и
- други материи и предмети чие пренесување е забрането, согласно со овој и друг закон.

(2) По исклучок од ставот (1) алинеи 2 на овој член опасните материи што се разменуваат меѓу надлежните институции можат да се пренесуваат со поштенски пратки на начин и под услови утврдени со закон.

(3) По исклучок од ставот (1) алинеја 3 на овој член поштенските пратки, различни од пратки со означена вредност, е дозволено да содржат пчели, пијавици и свилени буби.

(4) Давателите на поштенски услуги се должни да ги достават поштенските пратки што содржат материи или предмети од ставот (1) алинеи 1 и 2 на овој член, со оглед на нивната природа и степен на ризик, до надлежните државни органи и институции.

(5) Начинот за постапување со пратките за кои ќе се утврди дека содржат супстанции или предмети од ставот (1) на овој член се уредува со актите од член 48 од овој закон.

Член 61

Одговорност на испраќачот за содржината на поштенските пратки

(1) Испраќачот е одговорен за внатрешното пакување на поштенската пратка.

(2) Испраќачот е одговорен за сите штети што неговата пратка заради несоодветно пакување ги предизвикала на другите поштенски пратки, на средствата и објектите кај давателите на поштенските услуги, како и за повреди или смрт на вработените и на други лица, доколку тие настанат поради тоа што пратката содржела предмети чиј пренос е забранет.

(3) Испраќачот е должен да ја означи стварната вредност на содржината на пратката со означена вредност.

Член 62

Одговорност на давател на поштенски услуги за настаната штета

(1) Давателите на поштенски услуги се одговорни за штета настаната на препорачана поштенска пратка, пратка со означена вредност и пакет во случај на:

- губење, ограбување или оштетување на пратката,
- пречекорување на рокот за достава,
- нецелосно извршена услуга.

(2) По исклучок од став (1) на овој член давателите на поштенските услуги нема да бидат одговорни ако докажат дека:

- ракувањето со поштенската пратка било во согласност со Општите услови од член 48 од овој закон;
- истите се предизвикани од виша сила,
- се по вина на испраќачот,

- се заради природата на поштенската пратка,
- надлежен орган ја има одземено или уништено поштенската пратка што содржи забранети материи или предмети,
- корисникот на поштенски услуги со измама ја осигурал содржината на поштенската пратка на износ кој ја надминува вистинската вредност на содржината,
- поштенската пратка не е доставена како последица на неточна адреса,
- корисникот на поштенските услуги не направил рекламација согласно член 63 од овој закон.

(3) Во меѓународниот поштенски сообраќај давателите на поштенски услуги одговараат во согласност со меѓународните акти што ги склучила, односно им пристапила Република Македонија.

Член 63 Рекламација

(1) Корисниците на поштенски услуги имаат право да поднесат рекламација.

(2) Испраќач има право да поднесе писмена рекламација до давателот на поштенските услуги во рок од три месеца од денот на испраќање на пратката.

(3) Корисниците на поштенски услуги можат да поднесат рекламација за обични поштенски пратки без право за надомест на штета.

(4) Примач на поштенски услуги има право да поднесе рекламација веднаш, ако оштетувањето е:

- видливо од надвор
- во рок од 24 часа од приемот на поштенската пратка ако оштетувањето не е видливо однадвор, под услов примачот да докаже дека оштетувањето или намалувањето на содржината на поштенската пратка настанало пред нејзиното врачување.

(5) Доколку корисникот на поштенските услуги не поднел рекламација во предвидениот рок го губи правото за надомест на штета.

(6) Давателот на поштенските услуги е должен да ја прими рекламација и да одговори на поднесена рекламација:

- во рок од 30 дена за поштенски пратки во внатрешниот поштенски сообраќај и
- во рок од два месеца за поштенски пратки во меѓународен поштенски сообраќај

(7) Во случаи кога корисникот на поштенските услуги нема да добие одговор на рекламацијата од давателот на поштенските услуги, не му е дадена можост да поднесе рекламација или е незадоволен од одговорот по рекламацијата, има право да поднесе барање за поведување постапка согласно одредбите од глава XII од овој закон до Агенцијата, во рок од 15 дена по истекот на рокот од став (6) на овој член.

Член 64 Висина за надоместок за настанатата штета

(1) Давателот на поштенските услуги е должен на корисникот на поштенските услуги да му исплати надоместок за настанатата штета и тоа:

- а) за губење или целосно оштетување на:

- поштенска пратка со означена вредност, во висина на нејзината означената вредност;
- препорачана поштенска пратка и пакет, 15 пати од износот платен за услугата;
- б) за делумно оштетување на поштенска пратка или ограбување на пратка:
 - за поштенска пратка со означена вредност, во висина на нејзината стварна настаната штета, но не поголема од означената вредност;
 - за препорачана поштенска пратка и пакети, 10 пати од износот платен за услугата;
- в) за пречекорување на рокот за достава на:
 - приоритетни поштенски пратки, се плаќа 10 пати од износот платен за услугата;
 - неприоритетни поштенски пратки се плаќа 5 пати од износот платен за услугата;
- г) за нецелосно обезбедување на:
 - препорачани поштенски пратки, пратки со означена вредност и пакет се плаќа од износ во висина на износот платен за услугата.

(2)Во случаите од од став (1), точка а) на овој член, давателот на поштенските услуги покрај надоместокот е должен да го врати и износот платен за услугата, намален за износот платен за препорачано ракување или ракување за пратка со означена вредност.

(3)Ако покрај пречекорување на рокот за достава на препорачана поштенска пратка, пратка со означена вредност и пакет настане и делумно оштетување или ограбувањена пратката, од давателот на поштенските услуги не може да се исплати надоместок поголем од означената вредност на поштенската пратка.

(4)Висината на надоместоците за поштенски пратки во меѓународниот поштенски сообраќај е утврдена во согласност со меѓународните акти што ги склучила, односно им пристапила Република Македонија.

(5)Давателот на поштенските услуги не е одговорен за индиректно настаната штета на поштенските пратки.

XII. РЕШАВАЊЕ НА СПОРОВИ

Член 65

Спогодбено решавање на спор

(1)Агенцијата води постапка за спогодбено решавање на спор во случаи пропишани со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон меѓу давателот на универзалната услуга и даватели на поштенски услуги во врска со пристапот до поштенската мрежа, како и меѓу даватели на поштенски услуги и корисниците на поштенските услуги.

(2)Во случаите од ставот (1) на овој член, Агенцијата започнува постапка за спогодбено решавање на спор на барање на една од страните во спорот или во случаи кога страните писмено се договориле меѓусебниот спор да се решава спогодбено во постапка пред Агенцијата.

(3)Спогодбеното решавање на спорните односи меѓу странките, од став 2 на овој член е доброволна, ефикасна, брза и евтина постапка која се води пред

Агенцијата во која страните настојуваат спорниот однос да го решат на мирен начин со помош на Агенцијата која неутрално и непристрасно на страните им помага да постигнат заеднички прифатливо решение.

(4) Постапката за спогодбено решавање на спорот, странките доброволно ја поведуваат, учествуваат во истата и во секое време можат да се откажат од истата.

(5) Постапката за спогодбено решавање на спорот завршува во рок од 42 дена од денот на приемот на барањето за започнување на постапка за решавање на спорот, без оглед на нејзиниот исход.

(6) Крајниот рок за решавање на спорот од ставот (3) на овој член може да се продолжи доколку тоа е потребно заради обемот на постапката, но не смее да биде подолг од четири месеца. Согласноста за вакво продолжување, странките ја изразуваат писмено.

(7) Агенцијата е должна во постапката за спогодбено решавање на спорот да ги има предвид и целите за обезбедување на ефикасна конкуренција и заштита на интересите на корисниците на пазарот, согласно со овој закон.

(8) Кога е тоа со закон утврдено како и кога ќе утврди или дознае дека со оглед на постојната фактичка состојба треба заради заштита на јавниот интерес да се поведе управна постапка, Агенцијата ќе поведе постапка по службена должност при што ќе ги земе предвид и наводите од барањето од став (2) на овој член.

(9) Управната постапка по службена должност од став (8) на овој член, се поведува и води согласно Законот за општата управна постапка доколку со овој закон поинаку не е уредено.

(10) Агенцијата ги објавува на својата веб-страница постигнатите спогодби меѓу страните односно одлуките во постапката за спогодбено решавање на споровите при што води сметка за примена на прописите за заштита и пристап на лични податоци и класифицирани информации.

(11) Агенцијата го пропишува начинот на постапување при решавање на спорови.

Член 66 Арбитража

Давателот на универзалната услуга и давателите на поштенските услуги како корисници на поштенската мрежа, како и давателите на поштенските услуги и корисниците на поштенските услуги можат писмено да се договорат, спорот да се реши со арбитража на начин и постапка утврдени со овој закон.

Член 67 Арбитражна постапка

(1) Арбитражната постапка ја спроведува Арбитражен совет кој се избира од список на арбитри.

(2) Арбитражната постапка започнува со доставување на писмен предлог до Агенцијата од една или двете страни во спорот која го проследува до Арбитражниот совет.

Член 68

Список на арбитри

(1)Списокот на арбитри е составен од најмалку десет компетентни и стручни лица од областа на поштенските услуги, машински, правото, економијата и други области што се од значење за остварувањето на надлежностите на Агенцијата и истиот се води во Агенцијата.

(2)Арбитрите се именуваат од Комисијата, органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на поштенските услуги и други заинтересирани страни.

(3)Мандатот на арбитерот, изнесува пет години со можност за повторно именување.

(4)Именуваните арбитри треба да бидат непристрасни и независни од страните во постапката.

Член 69

Основање на арбитражни совети

(1)Арбитражните совети се основаат на следниов начин:

- секоја страна од спорот, во рок од седум дена од денот на поднесувањето на предлогот за арбитражна постапка, избира по еден арбитер од списокот на арбитри и
- двата арбитри избрани од страните во спорот, во рок од седум дена од нивниот избор треба договорно да изберат трет арбитер од списокот на арбитри, којшто ќе биде претседавач на Арбитражниот совет.

(2)Ако изборот на претседавачот, или на кој било друг арбитер не е извршен во рокот утврден во ставот (1) на овој член, директорот на Агенцијата е должен да го изврши изборот на овие лица во рок од пет дена по истекот на утврдениот рок.

(3)Рокот за избор на арбитри може да се продолжи спогодбено меѓу страните во спорот и за тоа треба да ја извести Агенцијата.

Член 70

Правила на постапката

(1)Страните во спорот можат спогодбено да ги изберат правилата на постапката за Арбитражниот совет.

(2)Во отсуство на таква спогодба, Арбитражниот совет самостојно решава за начинот на водење на постапката.

(3)Арбитражниот совет ги сослушува страните, ги разгледува жалбите и приговорите и на страните им дава предлози за спогодбено решавање на спорот.

(4)Ако не може да се постигне спогодбено решавање на спорот, Арбитражниот совет го решава спорот по сопствено убедување.

(5)Арбитражната одлука може да биде достапна за јавноста од овој закон, но самото досие за арбитражната постапка останува доверливо.

Член 71

Место и трошоци на арбитражата

(1)Ако поинаку не е договорено со страните од спорот, Арбитражниот совет го избира местото на арбитражната постапка.

(2) Трошоците за арбитражата ги снесат рамноправно страните во спорот, освен ако поинаку не се договорот.

Член 72

Арбитражна одлука

(1) Арбитражите завршуваат со донесување на одлука од страна на Арбитражниот совет.

(2) Арбитрите ги донесуваат одлуките со мнозинство гласови.

(3) Арбитражната одлука им се доставува на страните во спорот и се депонира кај Агенцијата.

(4) Арбитражната одлука, вклучително и заклучоците утврдени во однос на фактите или законските прашања, се обврзувачки за страните од спорот и се извршуваат преку судовите.

(5) Против одлуката на арбитражниот совет не е дозволена жалба.

ХIII. НАДЗОР

Член 73

Надлежност за вршење на надзор

(1) Надзор над спроведувањето на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон и на меѓународните договори што ги склучила или им пристапила Република Македонија од областа на поштенскиот сообраќај вршат органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на поштенските услуги и Агенцијата во рамките на надлежностите утврдени со овој закон.

(2) Инспекцискиот надзор над спроведувањето на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон врши Агенцијата преку инспектори за поштенски сообраќај.

(3) Директорот на Агенцијата донесува Годишна програма за работа на инспекторите за поштенски сообраќај и поднесува Годишен извештај за работата на инспекторите како составен дел на Годишниот извештај за работа за претходната година на Агенцијата за пошти.

Член 74

Надлежности на инспектор за поштенски сообраќај

Инспекторот за поштенски сообраќај (во натамошниот текст: инспектор) е овластен да врши надзор над:

- спроведувањето на одредбите на овој закон, прописите и другите општи акти донесени врз основа на него,
- пристапот до универзална услуга,
- квалитетот на обезбедување на универзалната услуга,
- обезбедувањето пристап до поштенската мрежа,
- примена на цените на универзалната услуга,
- имплементацијата на сите акти издадени од Агенцијата
- и над други работи утврдени со овој закон и над прописите и другите општи акти донесени врз основа на него.

Член 75 Инспектори

(1) За инспектор за поштенски сообраќај може да биде назначено лице кое е вработено во Агенцијата и кое има високо образование во областа на поштенскиот сообраќај, правото, економијата и техничките науки, со најмалку три години работно искуство во структурата.

(2) Директорот на Агенцијата на инспекторот му издава службена легитимација која му служи за докажување на неговото службено својство и која е должен да ја покаже при вршењето на надзорот.

(3) Формата и содржината на службената легитимација од ставот (2) на овој член и начинот на издавање и одземање ја пропишува Агенцијата. Службената легитимација на инспекторот му се одзема кога истиот е разрешен од инспектор или му престанал работниот однос во Агенцијата.

(4) Инспекторот има право и должност стручно да се оспособува за извршување на своите работи и задачи во согласност со програма за специјализирана обука во донесена од директорот на Агенцијата.

(5) Инспекторот има право на зголемен износ на плата во висина од 10% до 30%. Правото на зголемен износ на платата се утврдува со општите актите за работа на Агенцијата во зависност од видот и степенот на изложеност на ризици при извршување на работите на надзорот.

Член 76 Постапка за надзор

(1) Инспекторот за поштенски сообраќај, надзорот го врши преку:

- редовен надзор, кој опфаќа надзор над спроведувањето на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон;
- вонреден надзор кој по правило се врши ненајавено, врз основа на поднесена иницијатива од корисници или даватели на поштенски услуги како и во случај на сомневање на инспекторот (по службена должност); и
- контролен надзор кој се врши по истекот на рокот определен во решението донесено од страна на директорот на Агенцијата, при што инспекторот при утврдување на фактичката состојба ќе констатира дека субјектот на надзорот:
 - постапил по решението во целост;
 - делумно постапил по решението; или
 - не постапил по решението.

(2) За извршениот надзор инспекторот составува записник кој го дава на субјектот на надзорот на потпис.

(3) Записникот треба да содржи приказ на утврдената фактичка состојба при надзорот.

(4) Формата и задолжителните елементи од записникот за извршениот надзор ги пропишува Агенцијата.

(5) За резултатите од надзорот инспекторот е должен веднаш а најдоцна во рок од три дена од извршувањето на надзорот да го известат директорот на Агенцијата и да му поднесе нацрт на решение заедно со сите списи од надзорот. Нацртот на решение го потпишува инспекторот.

(6) Во случај на утврден прекршок при надзорот, инспекторот е должен

веднаш да го извести директорот на Агенцијата и да му ги достави сите списи од надзорот заради поведување прекршочна постапка.

(7) Постапката за надзор инспекторот ја спроведува согласно одредбите од овој и друг закон.

Член 77

Права и обврски на субјектот на надзорот

(1) Субјектот на надзорот е должен на инспекторот при вршење на надзор да му овозможи непречено вршење на надзорот, да стави на увид и да даде исправи и податоци кои се потребни за вршење на надзорот.

(2) За непречено вршење на надзорот одговара субјектот на надзорот и одговорното лице во субјектот на надзорот.

(3) Субјектот на надзорот е должен на инспекторот во време на вршење на надзорот да му овозможи влегување во просторија и превозно средство каде што се наоѓаат средствата и предметите за обезбедување на поштенските услуги и пратките, како и на барање на инспекторот да ги даде сите потребните информации, податоци и документација без оглед на медиумот на кој истите се чуваат.

(4) Доколку инспекторот се сомнева дека некое правно или физичко лице кое нема поднесено нотификација до Агенцијата обезбедува поштенски услуги, правното или физичкото лице е должно на инспекторот да му овозможи влегување во просторија и превозно средство каде што се наоѓаат средствата и предметите за обезбедување на поштенските услуги и пратките, како и на барање на инспекторот да ги даде потребните податоци и документација без оглед на медиумот на кој истите се чуваат заради вршење на надзор.

(5) Доколку на инспекторот при вршење на надзорот не му се овозможи влегување во станбена просторија, инспекторот може тоа да го стори со налог издаден од надлежен суд.

(6) Субјектот на надзорот има право да дава изјави на записник и забелешки поврзани со надзорот со образложение за причините за истите.

(7) Субјектот на надзорот има право да одбие да го потпише записникот ако не се согласува со фактите кои се наведени во записникот или му е оневозможено правото од ставот (6) на овој член. Одбивањето да се попише записникот не го спречува натамошното вршење на надзорот.

(8) Агенцијата го пропишува начинот на ршењето на надзорот.

Член 78

Решение

(1) Во случај на повреда на одредбите од овој закон или друг пропис донесен врз основа на овој закон утврдена од страна на инспекторот и констатирана со записник, директорот на Агенцијата донесува решение со кое на сторителот на повредата му се определува рок во кој треба да ја отстрани утврдената неправилност.

(2) Со решението од став (1) од овој член може да се утврдат услови и наложат обврски, мерки и активности кои давателот на поштенски услуги е должен да ги исполни и изврши заради отстранување на утврдените неправилности, со рокови определни соодветно на природата и тежината на условите и обврските.

(3) Давателот на поштенски услуги е должен да постапи по решение од став (1) на овој член и да ги отстрани утврдените неправилности во утврдениот рок.

Член 79

Право на судска заштита

(1) Решение на директор на Агенцијата донесено во управна постапка е конечно.

(2) Против решението од став (1) на овој член може да се поднесе тужба за поведување управен спор пред надлежен суд.

(3) Тужбата за поведување на управен спор се поднесува во рок од 30 дена од денот на приемот на решението и истата не го одлага извршувањето на решението.

XIV. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 80

Потешки прекршоци

1) Глоба во износ од 3.500 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице - давател на поштенски услуги, ако:

- не обезбедува универзална услуга согласно со членот 30 став (2) од овој закон;
- доколку со обезбедувањето на универзалната услуга во девет месеци последователно или 12 месеци во текот на две години не го постигне пропишаниот квалитет од член 31 став (2) од овој закон;
- еднаш годишно не достави податоци добиени со мерењето на квалитетот на обезбедувањето на универзалната услуга во внатрешниот и меѓународниот поштенски сообраќај (член 31 став (6));
- обезбедува поштенски услуги без општо овластување спротивно на член 38 став (2) од овој закон;
- обезбедува поштенски услуги кои не се наведени во општото овластување (член 41 став (2));
- обезбедува пратки за кореспонденција и услуги на директна пошта по цени пониски од пропишаното ограничување (член 41, став (3), (4) и (5));
- пренесува права и обврски на друго правно лице (член 43 од овој закон);
- обезбедува поштенски услуги и по престанок на важноста на индивидуалната дозвола и општото овластување член 46, став (5) од овој закон;
- обезбедува поштенски услуги и по укинување на индивидуалната дозвола или општото овластување член 45, став (7) од овој закон;
- не гради, не ја одржува и не ја развива поштенската мрежа (член 47 став (1));
- не овозможи пристап до поштенска мрежа согласно член 47 став (2) од овој закон;
- не достави понуда за пристап на одобрување (член 47 став (3));
- не постапува во услови на штрајк согласно член 49 од овој закон;

- применува цени кои не се одобрени од Агенцијата (член 50)
- не води посебно сметководство согласно со членот 51 став (1) и став (2) од овој закон;
- врши субвенционирање на други услуги спротивно на членот 51 став (4) од овој закон;
- издава поштенски марки спротивно на членот 52 од овој закон;
- достави поштенска пратка спротивно на став (1) од членот 54 од овој закон;
- не ја штити тајноста на поштенските пратки при обезбедувањето на поштенските услуги од член 58 од овој закон;
- обезбедува поштенски пратки со забранета содржина (член 60 од овој закон);
- не овозможи влегување на инспектор согласно став (3) и (4) на член 77 од овој закон;
- не постапи по решение и не ги отстрани утврдените неправилности во утврдениот рок (член 78 став (3) од овој закон)

2) За прекршокот од ставот (1) на овој член глоба во износ од 1000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

3) За прекршоците од став (1) на овој член, на правното лице, покрај глобата може да му се изрече и привремена забрана на вршење одделна дејност во траење од шест месеци до една години.

4) За прекршоците од став (2) на овој член на одговорното лице во правното лице покрај глобата може да му се изрече и забрана на вршење професија, дејност или должност во траење од една до три години.

Член 81 Полесни прекршоци

(1) Глоба во износ од 1.500 до 2.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице - давател на поштенски услуги, ако:

- не дава на располагање информации и финансиски податоци на Агенцијата заради извршување на нејзините надлежности (член 25 став (1));
- не доставува податоци за вкупниот приход (член 35 став (1) од овој закон);
- затвара поштенската единица без добиена согласност (член 36 став (6));
- не склучува договор за пристап со даватели на поштенски услуги (член 47 став 9);
- при утврдување на цена и условите за пристап до поштенската мрежа прави разлика меѓу различните даватели на поштенски услуги (член 47 став (14));
- не предвиди цени и општи услови од член 48 од став (2) од овој закон;
- формира цени за големите корисници спротивни на член 50 став (9) од овој закон;
- користи неважечки поштенски марки спротивно на член 53 став (1) од овој закон;
- не постави поштенски сандачиња (член 56 став (1));
- не ги одржува поштенските сандачиња во согласност со член 56 став (2)

од овој закон;

- не прима или не одговори на рекламации од корисници на поштенски услуги согласно член 63 став (6) од овој закон;
- го попречува вршењето на надзорот на инспектор (член 77 став (1)).

(2) За прекршокот од ставот (1) на овој член глоба во износ од 300 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 82

Прекршоци против физичко лице-давател на поштенски услуги

(1) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице - давател на поштенски услуги, ако:

- не дава на располагање информации и финансиски податоци на Агенцијата заради извршување на нејзините надлежности (член 25 став (1));
- не доставува податоци за вкупниот приход (член 35 став (1) од овој закон)
- обезбедува поштенски услуги без општо овластување (членот 38 став (2))
- обезбедува поштенски услуги кои не се наведени во општото овластување (член 41 став (2));
- обезбедува пратки за кореспонденција и услуги на директна пошта по цени пониски од пропишаното ограничување (член 41, став (3), (4) и (5));
- пренесува права и обврски на друго правно лице (член 43 од овој закон);
- обезбедува поштенски услуги и по укинување на општо овластување (член 45 став (7));
- обезбедува поштенска услуга и по престанок на важноста на општото овластување (член 46 став (5));
- не предвиди цени и општи услови од член 48 од став (2) од овој закон;
- не води посебно сметководство согласно со членот 51 став (1) од овој закон;
- достави поштенска пратка спротивно од член 54 став (1) од овој закон;
- не ја штити тајноста на поштенските пратки при обезбедувањето на поштенските услуги од членот 58 од овој закон;
- врши пренос на поштенски пратки чиј пренос е забранет (член 60 од овој закон);
- не прима и не одговори на рекламации од корисници на поштенски услуги согласно член 63 став (6) од овој закон;
- го попречува вршењето на надзорот на инспектор согласно член 77 став (1) од овој закон;
- не овозможи влегување на инспектор согласно член 77 став (3) и (4) од овој закон;
- не постапи по решение и не ги отстрани утврдените неправилности во утврдениот рок (член 78 став (3)).

(2) За прекршоците од став (1) на овој член на физичко лице покрај глоба

може да му се изрече и забрана на вршење професија, дејност или должност во траење од една до три години.

Член 83

Постапка за порамнување

(1) За прекршоците утврни со овој закон пред поднесување барање за поведување на прекршочна постапка, директорот на Агенцијата е должен на сторителот на прекршокот да му предложи постапка за порамнување.

(2) Кога инспекторот ќе констатира прекршок од став (1) на овој член составува записник во кој се забележуваат битните елементи на прекршокот, времето, местото и начинот на сторување на прекршокот, описот на дејствието на прекршокот и лицата затекнати на самото место. Записникот го потпишуваат инспекторот и сторителот.

(3) Ако сторителот го признае прекршокот директорот на Агенцијата му издава платен налог заради наплата на глобата за прекршокот.

(4) Со потписот на платниот налог се смета дека сторителот на прекршокот се согласува да ја плати изречената глоба.

(5) Сторителот на прекршокот од став (1) на овој член е должен да ја плати глобата во рок од осум дена од денот на приемот на платниот налог на сметка на Буџетот на Република Македонија означена во платниот налог. Сторителот кој ќе ја плати глобата во рокот утврден во овој став ќе плати само половина од изречената глоба.

(6) Доколку сторителот на прекршокот одбие да се потпише на платниот налог директорот на Агенцијата евидентира дека лицето одбило да се потпише.

(7) Доколку сторителот на прекршокот не се согласи на постапка за порамнување или во утврдениот рок не ја плати глобата, директорот на Агенцијата за пошти ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка до надлежен суд.

(8) Агенцијата води евиденција за прекршочните постапки за порамнување.

XV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 84

Започнатите постапки до денот на влегување во сила на овој закон ќе продолжат пред Агенцијата за пошти согласно Законот за поштенските услуги ("Службен весник на Република Македонија бр.9/08").

Член 85

Претседателот и членовите на Комисијата како орган на Агенцијата за пошти и директорот на Агенцијата за пошти, именувани до денот на влегувањето во сила на овој закон, продолжуваат со работа до истекот на мандатот за кој се именувани.

Член 86

Статутот на Агенцијата ќе се усогласи со одредбите на овој закон во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 87

(1) Постојниот давател на универзална услуга по влегувањето во сила на овој закон ќе продолжи да ја обезбедува универзалната услуга заедно со резервираната услуга врз основа на индивидуална дозвола издадена од Агенцијата за пошти во согласност со Законот за поштенски услуги (“Службен весник на Република Македонија” бр.9/08) се до истекот на рокот на важење на дозволата.

(2) Правните и физичките лица кои имаат добиено стандардна дозвола или одобрение за обезбедување на поштенски услуги ќе продолжат со нивното обезбедување на начин и под услови пропишани со овој закон.

(3) Заради спроведување на овој закон Агенцијата може да побара од лицата од став (2) на овој член дополнителни податоци доколку смета дека е потребно.

Член 88

(1) Подзаконските прописи чие донесување е предвидено со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) До донесувањето на прописите од ставот (1) на овој член ќе се применуваат постојните прописи.

Член 89

(1) Давателот на универзалната услуга со денот на влегување во сила на овој закон има ексклузивно право да обезбедува резервирани поштенски услуги до 31 декември 2013 година.

(2) По истекот на рокот од став (1) на овој член престануваат да важат одредбите од член 41 став (3) и (4) од овој закон.

Член 90

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за поштенски услуги (“Службен весник на Република Македонија број 09/2008”).

Член 91

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНОТ ЗА ПОШТЕНСКИТЕ УСЛУГИ

Предлог - Законот за поштенските услуги содржи петнаесет глави.

Првата глава ги содржи општите одреди со кои се утврдени предметот, примените и целите на Предлог-законот, јавниот интерес, дефинициите на поимите што се употребуваат во Предлог-законот што истиот го прави полесно применлив во практиката.

Втората глава ги регулира надлежностите на Органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на поштенските услуги и Агенцијата за пошти за вршење на работите од областа на поштенските услуги, делокругот на работа на Агенцијата, одговорноста и органите на Агенцијата и нивните права и обврски, начинот на финансирање на Агенцијата и обврските на субјектите за плаќање надоместоци на Агенцијата, како и одредби за отчет, одредби за јавноста и пристап до документација на Агенцијата. Одредбите од оваа глава кои го регулираат обврската на сите даватели на поштенски услуги за доставување податоци и информации поврзани со обезбедувањето на поштенските услуги претставува усогласување со одредбата 22а од новата директива.

Во глава трета се одредби за обезбедување на универзалната услуга, опфатот на услугите во рамките на универзалната услуга, со утврдување на правото на сите корисници на универзална услуга со утврден квалитет и по пристапни цени на цела територија на Република Македонија и други основни обврски за пристап до универзалната услуга. Во останатите одредби се дефинирани и обврските по универзалната услуга во однос на квалитетот на обезбедување на универзалната услуга, и правото и постапката за надоместување на нето трошоците за обезбедување на универзалната услуга и структурата на компензациониот фонд. Во третата глава, исто така, воведен е нов начин и постапка на определување на давател на универзалната услуга по пат на јавен тендер, како и можноста повеќе даватели за различни услуги и/или различни делови од територија на Република Македонија да обезбедуваат универзална услуга.

Во глава четврта е опишана постапката за започнување со обезбедување на поштенски услуги со поднесување нотификација до Агенцијата за пошти по која Агенцијата издава општо овластување со кое се дава право за обезбедување на поштенски услуги. Во понатамошните одредби утврдена е содржината на индивидуалната дозвола за определување на давател на универзална услуга, општото овластување за обезбедување на поштенски услуги, времетраењето, измени, укинување и престанок на важност на индивидуалната дозвола и општото овластување.

Петата глава содржи одредби за условите за пристап на даватели на поштенски услуги до поштенската мрежа, општите услови за обезбедување на поштенските услуги и обврски на даватели на поштенски услуги во случаи на штрајк.

Во шестата глава се предвидува постапката за регулација на цени на универзалната услуга од страна на Агенцијата и утврдување на обврска за

давателите на поштенски услуги за водење посебно сметководство и забрана за давателот на универзална услуга за субвенционирање на другите услуги со приходите остварени од обезбедувањето на универзалната услуга.

Седмата глава ги дефинира поштенските вредносници и правото за нивното издавање, како и одредување на неважечките марки.

Осмата глава ја опфаќа доставата на поштенските пратки, обврските за поставување на куќни поштенски сандачиња од страна на корисниците, како и обврската за давателот на универзална услуга да постави поштенски сандачиња на јавни места.

Деветтата глава се однесува на заштитата на корисниците на поштенските услуги и правото на приговор.

Десеттата глава содржи одредби поврзани со обврската за обезбедувањето тајност на поштенските пратки и обработката на личните податоци на корисниците на поштенските услуги.

Во единаесеттата глава се дадени одредби кои ја пропишуваат забранетата содржина на поштенските пратки, одговорноста на испраќачот за содржината на поштенските пратки и одговорноста на давателите на поштенските услуги за настаната штета, основот и висината на надоместокот за штетата. Во понатамошните одредби се дава правото на корисниците да поднесат рекламација на услуги извршени од давателите на поштенските услуги.

Дванаесеттата глава го содржи основот и постапката за спогодбено решавање на спорните односи меѓу странките, постапка која е доброволна, ефикасна, брза и евтина и се води пред Агенцијата во која страните настојуваат спорниот однос да го решат на мирен начин со помош на Агенцијата која неутрално и непристрасно на страните им помага да постигнат заеднички прифатливо решение. Оваа глава ја регулира и постапката за арбитража.

Тринаесеттата глава пропишува одредби за вршењето надзор преку инспектори за поштенски сообраќај, за надлежностите на инспекторот, областите и субјектите над кои се врши надзор, постапката за вршење надзор со посебен осврт на правата и обврските на субјектот на надзорот. Специфичност на оваа постапка е што пред донесување на решението се дава можност утврдените недостатоци да бидат отстранети во одреден рок и само во случај на непостапување на субјектот се донесува решение.

Со прецизирање на надлежностите во претходните членови, како и со одредбата со која решението на директорот е конечно, а незадоволната страна да се поднесе тужба за поведување управен спор пред надлежен суд обезбедено е правото гарантирано со уставниот амандман XXI.

Четиринаесеттата глава содржи прекршочни одредби, при што со истите е направена квалификација на повредите на одредбите на Предлог-законот на потешки прекршоци, полесни прекршоци и прекршоци за физичко лице – давател на поштенски услуги. Висината на глобата во прекршоците е усогласена со Законот за прекршоци, а со одредбите со кои постапката за порамнување преку издавање платен налог се води согласно Закон за прекршоци, дадена е можност глобата за сторениот прекршок да се намали до една половина од пропишаната.

Петнаесеттата глава ги содржи преодните и завршните одредби со кои се регулира завршувањето на постапките кои се во тек, роковите за донесување на подзаконските акти, континуитетот на работење на Агенцијата, правилата за престанување на важноста на досегашниот закон, како и за влегување во сила на новиот закон.

Во овие одредби е предвидено и дека Акционерско друштво за поштенски сообраќај Македонска Пошта во државна сопственост по влегувањето во сила на овој закон, ќе продолжи да ја обезбедува универзалната услуга врз основа на индивидуална дозвола издадена согласно Законот за поштенски услуги (Службен весник на РМ бр.9/08), вклучително и резервираната услуга која законот ја ограничува со траење до 31.12.2013 година.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Решенијата содржани во предложените одредби се меѓусебно поврзани.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Предлог-законот предвидува понатамошно хармонизирање на македонското законодавство во оваа област со законодавството на ЕУ, посебно со Директива 2008/6/ЕС на Европскиот парламент и Советот. Со усвојувањето на предложените решенија ќе се обезбеди суштинско и содржинско подобрување на законот, во насока на исполнување на целта, односно понатамошен развој на конкуренцијата и либерализацијата во поштенските услуги, влез на нови даватели, воведување на нови услуги по прифатливи цени за граѓаните на РМ, повисок степен на транспарентност кон давателите на пазарот на поштенските услуги, повисок степен на заштита на правата на крајните корисници, итн.

